

ZSELICKISLAK ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY

VIRÁNYI ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ KFT
DR.KÖLTŐ LÁSZLÓ RÉGÉSZ
2012. NOVEMBER

ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG MUNKARÉSZ

készült

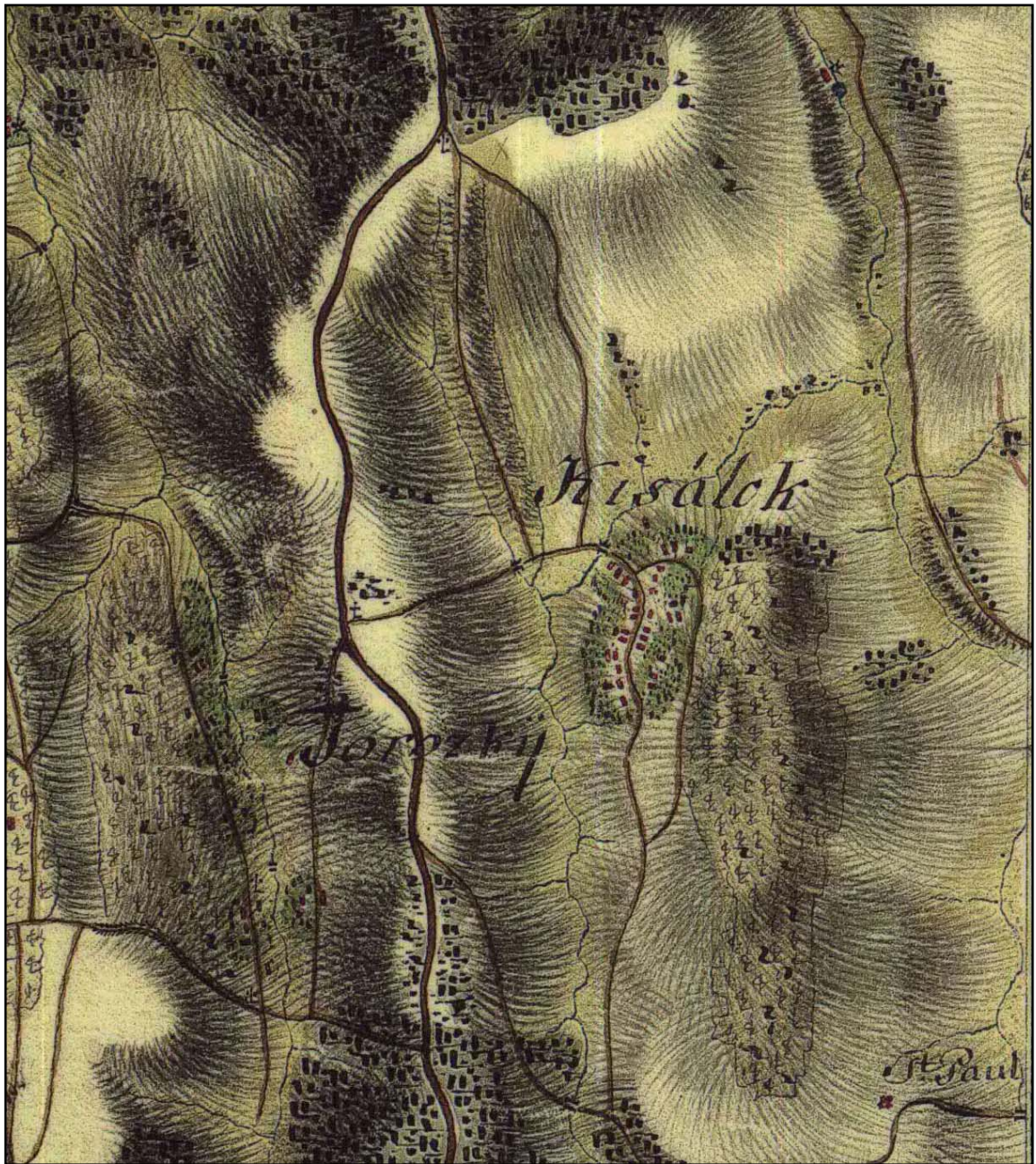
az örökségvédelmi hatástanulmányról szóló
4/2003. (II. 20.) NKÖM rendelet alapján**1. VIZSGÁLAT****a., történeti leírás**

A falu neve Lak helynéven szerepel először a Somogy megyei konvent 1498-i oklevelében. A XIII. században a bencéseknek 10 kanászfalva volt ezen a vidéken, ezek egyike lehetett a mai település elődje. 1460-ban a Viszlói Áron család volt a földesura. Az 1571. évi török kincstári adólajstromban Kis-Lak alakban fordul elő 11 háztartással, majd 1660-ban a szigligeti vár tartozékeként említik meg. 1715-ben 6 jobbágháztartást írtak össze, ekkor gróf Esterházy József birtokaként volt nyilvántartva. Az ezt követő években tartozott a kaposvári várhoz is, majd 1726-tól megint a herceg Eszterházy-féle hitbizomány tartozéka.

Az első katonai felmérésen a mai Kossuth L. utca már jól látszik, mindkét oldalán vannak már házak. Az Öreghegy területe is jól kivehető, már ekkor is szőlőterületet ábrázoltak. A falutól keletre a mai 67.sz. főút „elődjének” nyomvonala jelölt. A falutól északra mezőgazdasági területeket, délre nagy kiterjedésű erdőterületeket láthatunk. A Zselic-patak és annak mellékágai jól kirajzolódnak.

AZ 1796 és 1799 között készült országleírásban így írnak a faluról: „Kis-Lak. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura H.Eszterházy Uraság,lakosai katolikusok, fekszik Szent Baláshoz nem messze, és annak filiája, Kaposvárhoz is közel, hegyes, agyagos földgye három nyomásbéli, rozstot leg inkább terem, erdeje szőlője vagyon.”

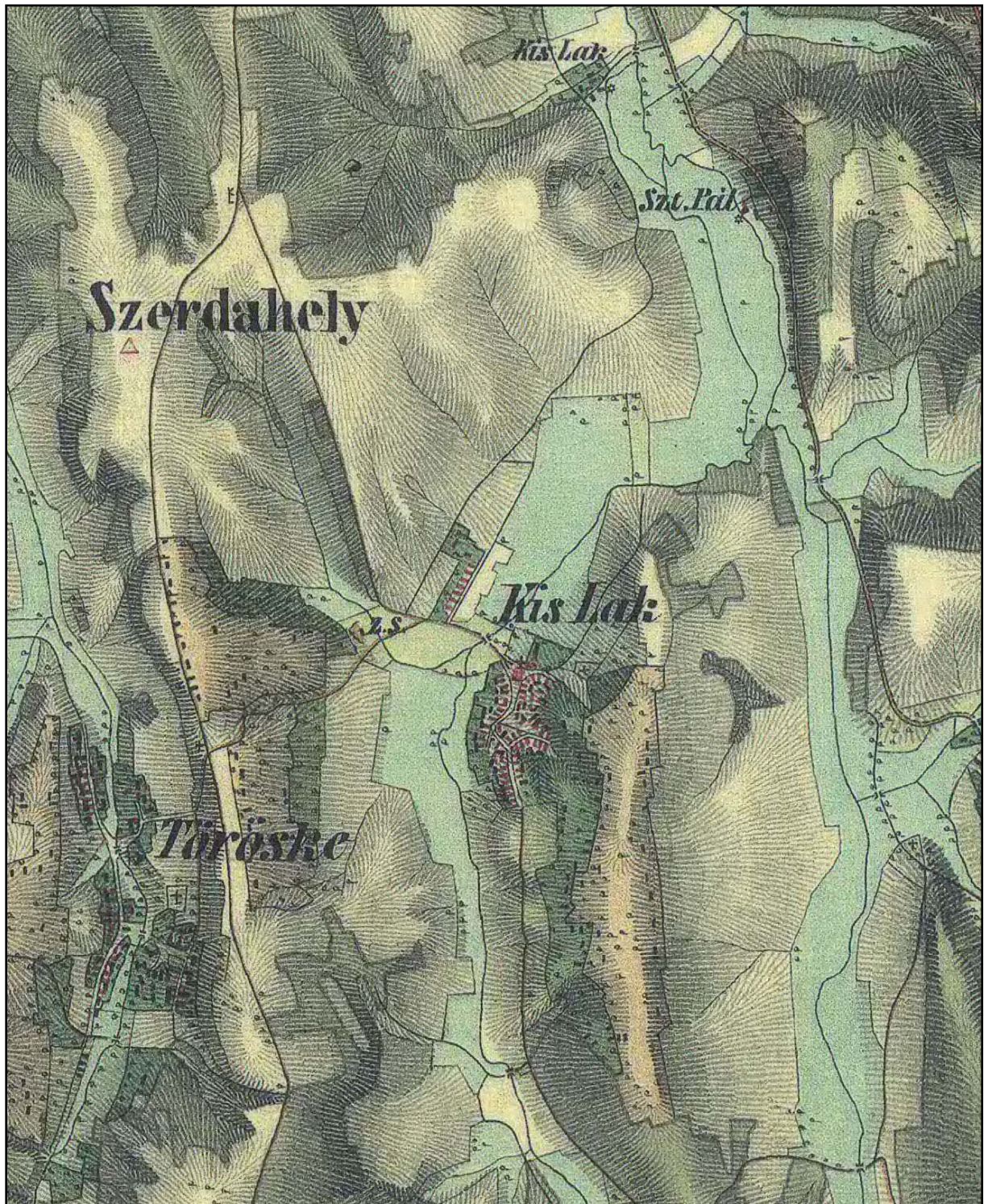
I. katonai felmérés térképe (1763-1785)

A II. katonai felmérés térképén már nagyobb a település, mindkét ma meglévő utcája megvan már. A mai Petőfi S. utcának akkor is csak a nyugati oldalán építkeztek. A Kossuth L. utcába több házat jelöltek, illetve megjelentek a főépületre merőlegesen épített gazdasági épületek. A térképen már látható a falu temploma. A 19.század elején már megvan mindkét szőlőhegy, ahol présházak is épültek már. A II. katonai felmérésen a mai falutól északra is látható egy Kis-Lak felirat, mely ma Kaposvárhoz tartozik és egy lovasiskola működik rajta.

Az 1851-ben írt (Fényes Elek által szerkesztett) geographiai szótárban így írnak a településről: „Kislak, magyar falu, Somogy vmegyében, a kaposvári uradalomban: 350 kath. lak.

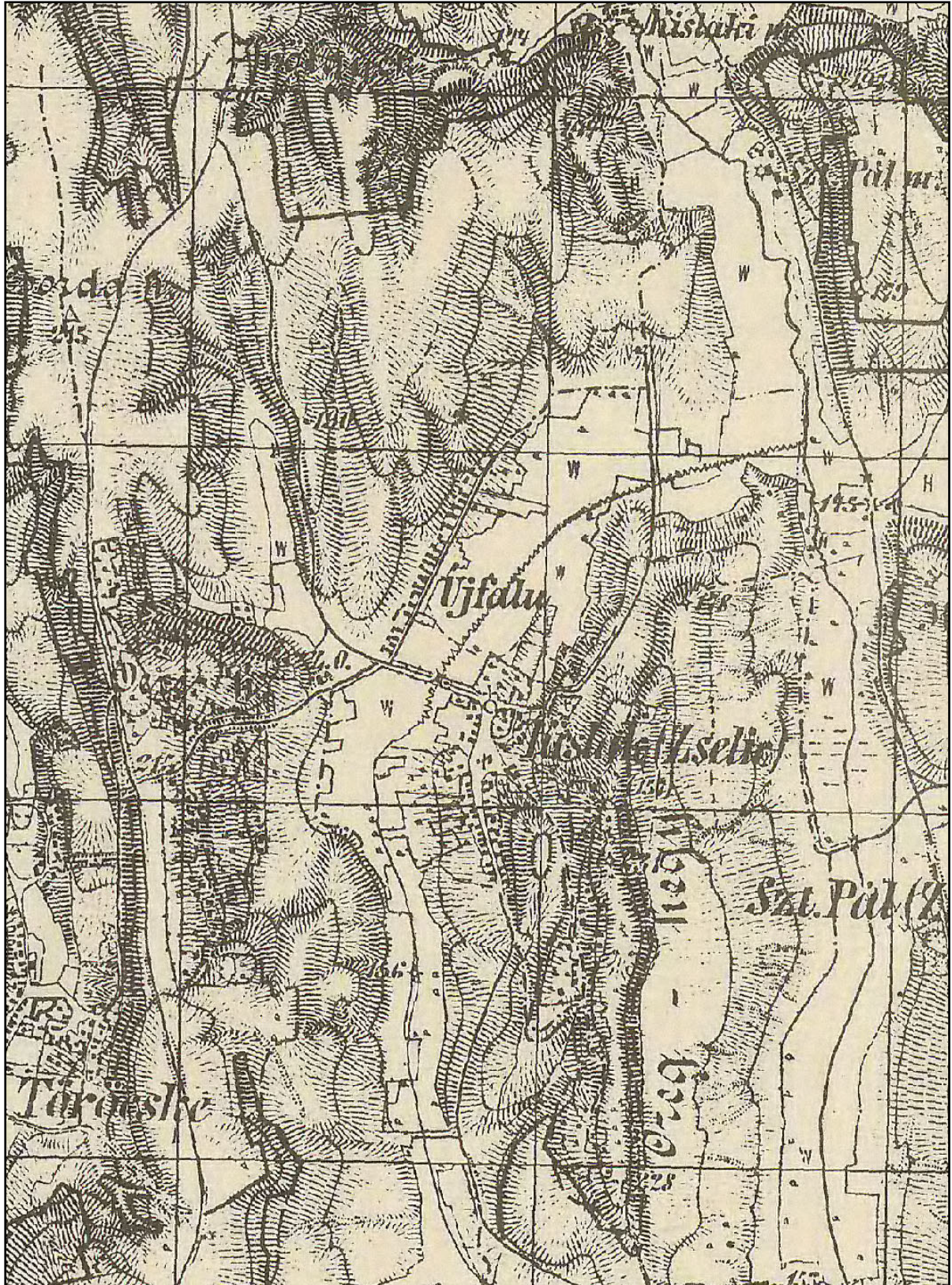
A II. katonai felmérés térképe (1806-1869)

A III. katonai felmérés térképén is jelentős a változás. A mai Petőfi S. utca Újfalun néven szerepel és jóval több ház van benne. A Kossuth L. utca vonala a mai állapotot mutatja már. A templomtól délre egy kutat jelöl a térkép. A szőlőhegyek

Öreg-hegy, illetve Deres h. néven szerepelnek. A Deres hegyre vezető löszmélyút már ekkor is kivehető volt. A II. katonai felmérésen szereplő Kis-Lak felirat most is megjelenik a térképen Kislaki néven.

III. katonai felmérés térképe (1869-1887)

Kataszteri térképek a XIX. sz. második feléből

1901-ben épült a római katolikus plébánia. Az 1900-as évek elején Keszthelyi Józsefnek volt egy gőzmalma. A község neve 1909-től Zselickislak, ekkor 631 lakosa volt. A közösségi ház épülete (volt iskola) 1920-ban épült. 2011-ben a lakossága 328 fő.

b.) természet, táj, tájhasználat – településhálózat és településszerkezeti összefüggések

Zselickislak a Dunántúli-dombság nagytáján belül, a Baranyai-dombság középtáj és az Észak-Zselic kistáj része.

Zselickislak, Kaposvártól 6 km-re, a Zselici dombok között, a Zselic-patakba torkolló Pölöske-patak völgyében meghúzódó 3 utcás zsáktelepülés. Zselickislak határos Kaposvár, Zseliczsentspál és Bőszénfa településekkel, a Kaposvári kistérséghez tartozik.

A település a Zselic tájegység É-i részén fekszik. Közigazgatási területe erősen erdősült, területe állattenyésztésre, vadászatra és erdőgazdálkodásra kiválóan alkalmas térség.

A település domborzati viszonyainak köszönhetően a külterületi szőlőskertek, a belterületet ölelő dombokon húzódnak. A település sajátossága, hogy a kertek területi kiterjedése nagyobb mint maga a belterület. A messziről látható pincék jellegzetes képet nyújtanak a településről.

c.) településkép, utcaképek

Zselickislak településképét a mozgalmas domborzat, illetve a fésűs beépítés határozza meg. A lakóházak kis előkerttel vagy anélkül állnak az északi oldalhatár mellett. Az utcával párhuzamos, illetve utcára merőleges nyeregű kb. fele-fele arányban fordul elő. A kisméretű egyszerű parasztházból kevés akad, de nagy számban maradtak meg gazdasági épületek. A településkép nem egységes, az épületek különböző korúak, különböző életstílust és vagyoni helyzetet tükröznek. A templom a régi falurész tengelyében kapott helyet.

Utcai fasor csak a két településrészt összekötő út mentén látható. Előnytelen megjelenést kölcsönöznek az elektromos légvezetékek különféle tartóoszlopai és az utcai nyílt árkok.

d.) településszerkezet, területhasználat

Már a 18.sz-ban álltak házak a mai Kossuth L. utcában. A 19. sz-ban elkezdett beépülni a Petőfi S. u. nyugati oldala. A két lakóterület között folyik a Pölöske-patak, melynek belterületi szakaszán mélyfekvésű, belterületi kertterületek fekszenek. Kertés mezőgazdasági terület a belterülettel keleti oldalon határos Öreghegy, valamint a belterülettől nyugatra fekvő Dereshegy és Szuszka nevű terület. A belterülettől északra szántóföldi területek, a két szőlőhegy között gyepes, rétes és szántóterületek vannak, ettől délre pedig nagy kiterjedésű erdőterületek találhatóak. A faluba vezető bekötőút mentén legelők és rétek között egy mezőgazdasági üzemi terület áll. A település különleges területei a sportpálya és a temetők.

e.) településkarakter: telekszerkezet és telekhasználat, beépítési mód és épülettípusok

A telkek méretei egészen eltérőek, vannak keskeny hosszú telkek és széles rövid telkek egyaránt. A település egészére elmondható, hogy a házak oldalhatáros beépítési móddal épültek, előkert nélkül vagy nagyon kicsi előkerttel. A város közelsége miatt megjelentek a városi igényeknek megfelelő F+TT/F+1+TT házak is. Nagyon sok régi gazdasági épület maradt meg jó állapotban, melyek nagyobb részt szintén az északi oldalhatárra épültek, de előfordulnak a főépületre merőlegesen épült gazdasági épületek is. A település két nagy kiterjedésű szőlőhegye ma is használatban van, ahol szép számmal maradtak meg régi présházak is.

f.) védettségek: műemléki és régészeti, területi és egyedi helyi védelem

Műemléki védettség

ssz.	cím	hrsz.	funkció	törzsszám
1	Kossuth L.u.	1	templom	M III 10933

Római katolikus templom

Az egyhajós barokk stílusú templomot herceg Eszterházy építtette 1790-ben. A későbbiekben bővítették előcsarnokkal és sekrestyével.

A templom bejárata nem hangsúlyos, kisméretű kőkeretes ajtó. A toronysisak egyszerű formájú, lesarkított gúla alakú.

Műemléki környezet

Római katolikus templom

1	Kossuth L. u.	2 hrsz	közterület
2	Kossuth L. u. 57-58.	3 hrsz	Közösségi ház (volt iskola)
3	Kossuth L. u.	49 hrsz	közterület
4	Kossuth L. u. 3.	80 hrsz	lakóház, gazd.ép.
5	Kossuth L. u. 2.	81 hrsz	lakóház
6	Kossuth L. u. 1.	82 hrsz	lakóház
7	Kossuth L. u. 62.	236/2 hrsz	lakóház
8	Kossuth L.u.	236/3 hrsz	üres telek
9	Kossuth L. u. 60.	236/5 hrsz	lakóház
10	Kossuth L. u.	237/1,2	közterület

Régészeti védelem – lsd. külön munkarészben

Egyedi helyi védelemre javasolt művi értékek

Az építmények részletes elemzését a külön lapok tartalmazzák.

ssz.	cím	hrsz.	funkció	védelem
1	Kossuth L.u.	1	kereszt, szobor	HV
2	Kossuth L. u. 58.	3	Közösségi ház (volt iskola)	HV
3	Kossuth L. u.	30	Szt. István szobor	HV
4	Kossuth L. u.	32/13	kereszt	HV
5	Kossuth L. u. 48.	33	gazdasági épület	HV
6	Kossuth L. u.47.	34	lakóépület	HV
7	Kossuth L. u. 43.	38	gazdasági épület	HV
8	Kossuth L. u. 40.	41	gazdasági épület	HV
9	Kossuth L. u. 38.	43	lakóház	HV
10	Kossuth L. u. 6.	77	lakóház	HV
11	Petőfi S. u	125	kereszt	HV
12	Petőfi S. u. 15.	140	gazdasági épület	HV
13	Petőfi S. u. 23.	149	lakóház, gazd. ép.	HV
14	Petőfi S. u. 28.	154/1	lakóház, gazd. ép.	HV
15	Petőfi S. u. 29.	155	gazdasági épület	HV
16	régi temető	03	kereszt	HV
17	temető	059	kereszt	HV
18	Öreghegy	333/1	présház	HV
19	Öreghegy	347/3	présház	HV
20	Öreghegy	348	présház	HV
21	Öreghegy	351/1a	kereszt	HV
22	Öreghegy	385	présház	HV
23	Öreghegy	402/1	présház	HV
24	Szuszka	522	présház	HV
25	Szuszka	523/a	présház	HV
26	Szuszka	550/1	kereszt	HV
27	Szuszka	625/d	présház	HV
28	Dereshegy	629/22	kereszt	HV
29	Dereshegy	689/2	présház	HV

g) örökségi értékek elemzése

épített örökség lásd külön lapokon

2. VÁLTOZTATÁSI SZÁNDÉKOK

a.) településhálózati és tájhasználati változás

A településrendezési tervvel Zselickislak településhálózatban betöltött szerepe nem változik. A Töröcske felé tervezett összekötő út csak a zsáktelepülés jelleget szünteti meg. A lakosság esetleges kismértékű növekedése nem módosítja a falu nagyságrendjét, alapvető funkcióit. A mezőgazdasági területek közül a szántóterületek és a gyeperő, rét, legelő területek nagysága csökken, a kertés mezőgazdasági területek aránya szintén csökken, annak ellenére, hogy a

szőlőhegyeken a szőlőtermelés és a borkultúra megtartása és fejlesztése tervezett. Az erdőterületek nagysága nő.

A tájképi értékek kedvező kialakítását és megőrzését célozza meg a településrendezési terv. A mezőgazdasági utak mellé tervezett fasorok tájképi szempontból kedvezőek lesznek.

b.) településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás

A település kialakult településszerkezete nem változik, az új fejlesztési területek szervesen kapcsolódnak a meglévő szerkezethez.

A beépítésre szánt területek és a belterület nagysága is növekedni fog. A Zselickislakra vezető 66147.sz. bekötőút mentén a meglévő gazdasági terület – mely a továbbiakban az idősek otthona területéhez fog tartozni – mellett új gazdasági terület tervezett. A terv több helyen különleges területet jelöl ki, a Markó réten tervezett különleges terület idősek otthona elhelyezésére szolgál. A sportpálya körül szabadidős, rekreációs funkciójú különleges területek tervezettek. Külterületen ugyancsak különleges területként tervezett a lovarda területe, valamint a bekötőút déli oldalán fekvő terület, ahol panzió és apartmanok elhelyezésére szolgáló terület lett kijelölve. A két településrészt összekötő út mentén új közpark tervezett, a régi temető köztertként (kegyeleti parkként) tervezett a továbbiakban A Kossuth L. u. végén új lakóterületet jelöl ki a rendezési terv.

c.) infrastrukturális változás

közlekedés

Zselickislak közúti megközelítését továbbra is a 66147. sz. út biztosítja, de kiépítésre tervezett a Kaposvár-Töröcske felé meglévő utak nyomvonala. A település közigazgatási területének déli részén országos jelentőségű kerékpárút tervezett.

közművek

A településen a közművek közül a vezetékes víz, a gázvezeték és a szennyvízcsatorna kiépített. A vezetékes távközlés, műsorelosztás és kábeltévé hálózat szintén kiépült. A villamos energia légvezetéken biztosított, de kedvezőbb lenne, ha a fejlesztések során ez fokozatosan átépülne földkábeles megoldásra. Új belterületi fejlesztési területen csak föld alatti hálózat építhető.

d.) népesség, életmód, társadalom, kultúra változás

Zselickislak fogyó-stagnáló népességszáma a tervezett fejlesztések megvalósulása után remélhetőleg növekedni fog. A lakosság összetétele is változhat, mert a tervezett idősek otthonába az idősebb korosztály fog költözni. A tervezett fejlesztések munkahelyeket biztosítanak, a lakosság helyben is fog munkát találni. A szabadidős, rekreációs területek fejlesztése javulást eredményez a lakosság életmódjában.

3. HATÁSELEMZÉS

a.) történeti településhálózati következmények

Zselickislak szerepe a történeti településhálózatban nem fog jelentősen változni a tervezett fejlesztések megvalósulását követően sem. A Töröcske felé tervezett összekötő út megvalósítása gyorsabb és egyszerűbb kapcsolatot biztosít a város felé, valamint megszünteti a zsáktelepülés jellegét. A jelenlegi stagnáló népességszám növekedhet, de az üdülőnépesség számának gyarapodásával is lehet számolni. A tervezett országos és helyi kerékpárutak a turistaforgalom növelése mellett a szomszédos települési kapcsolatokat is szolgálják.

b.) természeti, táji hatások

A településrendezési terv a természetvédelmet és a környezetvédelmet kiemelten kezeli, törekszik a kedvező természeti és táji adottságok megőrzésére. A tájvédelem a lehetséges módon hangsúlyos a tervben, de a tervezett idők otthona részben megváltoztatja a tájat.

A településrendezési terv a tájkép védelme érdekében a csarnok jellegű épületek és a 10,0 m-nél magasabb építmények tájbaillesztéséről is rendelkezik.

Az értékes fákat és fasorokat számba veszi a terv és védelmükre javaslatot tesz. A külterületi utak mellé tervezett fasorok a tájkép javítását is szolgálják.

c.) a településkép feltárulásának változásai

A településkép a megvalósuló fejlesztések hatására remélhetően javulni fog. A falu keleti részén a meglévő gazdasági terület helyett új gazdasági terület kialakítása tervezett. A keleti irányból érkezők az út északi és déli oldalán az eddiginél intenzívebb beépítéssel fognak találkozni.

A tervezett beépítések a település-sziluettnem fogják befolyásolni, magas épületek építésére nem lesz lehetőség. Az új épületek építésére megfogalmazott szabályok – tetőforma, anyag és hajlásszög előírása – a rendezett utcaképek biztosítása érdekében születtek.

d.) régészeti emlékek fenntarthatóságának, megmaradásának, bemutathatóságának vagy pusztulásának lehetőségei

- lsd. régészeti munkarészben

e.) történeti térbeli rendszerek alakulása

Zselickislak történeti térbeli rendszere nem sokat változott az idők folyamán, aprófalujellege a tervezett lakóterületi, gazdasági és különleges területi fejlesztések megvalósulása után is megmarad. A tervezett fejlesztések a településhálózati szerepét – annak ellenére, hogy a belterület és a beépítésre szánt területek nagysága is növekedni fog – nem befolyásolják.

f.) műemléki együttesek, műemlékek eszmei, használati és esztétikai jelentőségének alakulása a tájban, településszerkezetben, épített környezetben, a település életében

A településen egy műemlék található, az 1790-ben épült római katolikus templom. Környezete beépült, jelentős átépítés a szükségszerű épületrekonstrukció mellett nem várható. A településrendezési terv a hangsúlyos megjelenését továbbra is biztosítja. A templom használatban van, a vallásgyakorlás lehetőségét biztosítja.

g.) a műemlékek megújulásának és fenntarthatóságának gazdasági esélyei

A katolikus templom kielégítő műszaki állapotban van, sürgős felújítás nem szükséges, de a kedvezőbb esztétikai megjelenés érdekében a homlokzat festése, valamint a tetőhéjzat cseréje kerámiacserépre kívánatos lenne. A védett egyházi épületek nem tudnak önfenntartóak lenni, de az egyházak és az önkormányzat anyagi ráfordítása mellett a felújítási, karbantartási munkákra pályázati források szerezhetőek.

h.) a településkarakter változásának hatásai

Zselickislak települési karakterében a tervezett fejlesztések nem eredményeznek jelentős változást. Az újonnan tervezett lakóterületek nem befolyásolják a település karakterét. A falutól keletre tervezett gazdasági és különleges területeken, valamint a többi tervezett különleges területen megvalósuló épületek nem rontják a meglévő falusias karaktert. A közterületek fejlesztése a falu vonzerejét növelné és urbánusabb lakókörnyezetet teremtene.

i.) környezeti terhelések és az épített örökség műszaki állapotának összefüggései

Az épített örökségre a tervezett fejlesztések nem jelentenek terhelést, a településen nincs semmilyen káros szennyező forrás, nincs szennyező gazdasági tevékenység. A tervezett gazdasági területeken csak nem zavaró hatású tevékenység folytatható és a műemlék templomtól elég távol vannak. A nagy forgalmú főutak távol vannak a falutól, környezeti terheléseket okozó gazdasági tevékenységek megvalósítására nem ad lehetőséget a szabályozás. A jelenleg rossz műszaki állapotú épületek károsodását nem a környezeti terhelések okozták.

j.) folyamatok iránya, visszafordíthatósága

Az épített örökséget érintő folyamatok jelenleg nem rosszak. A megfelelően karbantartott és funkciójuknak megfelelően használt épületek fennmaradása biztosítottnak látszik. A funkció nélküli épületek mielőbbi hasznosítása szükséges lenne a megtartás érdekében. A helyi védelemre javasolt épületek megjelenésének esztétikusabbá tételére és eredeti állapotuk visszaállítására vonatkozó javaslatokat a részletes elemzések tartalmazzák.

k.) kárenyhítés lehetősége, költsége, illetve ellentételezésének lehetőségei

A helyi védelemre javasolt épületek szükséges felújítása a tulajdonosoktól elvárható, mert nem jelent túlzottan nagy költséget. Kedvező lenne, ha az önkormányzat anyagi támogatást tudna biztosítani. A kőkereszték szakszerű felújítása restaurátor szakember munkáját igényli, az egyszerre elvégzett munka a költségeket csökkentené. A védett építmények felújításához pályázati források szerezhetők.

4. ÖSSZEFOGLALÓ

Zselickislakon egy országosan védett műemlék található. A római katolikus templom megfelelő műszaki állapotban van.

A településrendezési terv a védett és védelemre javasolt épületek fenntartására, védelmére és a környezetük kedvezőbb alakítására törekszik. A védelemre javasolt objektumok jelenlegi állapota nagyjából kielégítő, de néhány háznál esztétikai javítás és az eredeti állapot visszaállítása szükséges lenne. A helyi védelemre javasolt épületeken végezhető építési tevékenységről a helyi építési szabályzat rendelkezik.

A településrendezési terv a meglévő telekstruktúrát megtartja, a falu szerves fejlődését és a megőrzendő értékek fennmaradását biztosítja, a településképi érvényesülésüket lehetővé teszi.

A kijelölt fejlesztési területek településszerkezetileg szervesen kapcsolódnak a meglévő településhez, a meglévő kialakult szerkezetet nem változtatják meg.

A településrendezési terv törekszik a településkarakter és építészeti karakter megtartására, segíti az épített örökség megőrzését és védelmét.

A régészeti területek a településrendezési terveken jelöltek, az azokon tervezett építésekkel kapcsolatos eljárási módot a szabályozási előírások tartalmazzák.

A természeti értékeket számba veszi, a megőrzésükre és védelmükre javaslatot tesz a településrendezési terv.

NYILATKOZAT

A tárgyban készített hatástanulmány építészeti örökség munkarésze megfelel a vonatkozó rendeletben előírt alaki és tartalmi követelményeknek.

A hatástanulmány elkészítésére – a 4/2003. (II. 20.) NKÖM rendelet 6. § (1) b) pontja alapján – a szükséges jogosultsággal rendelkezem.

Kaposvár, 2012. november hó

Lőrincz Piroska

településrendező tervező
TT 14-0166

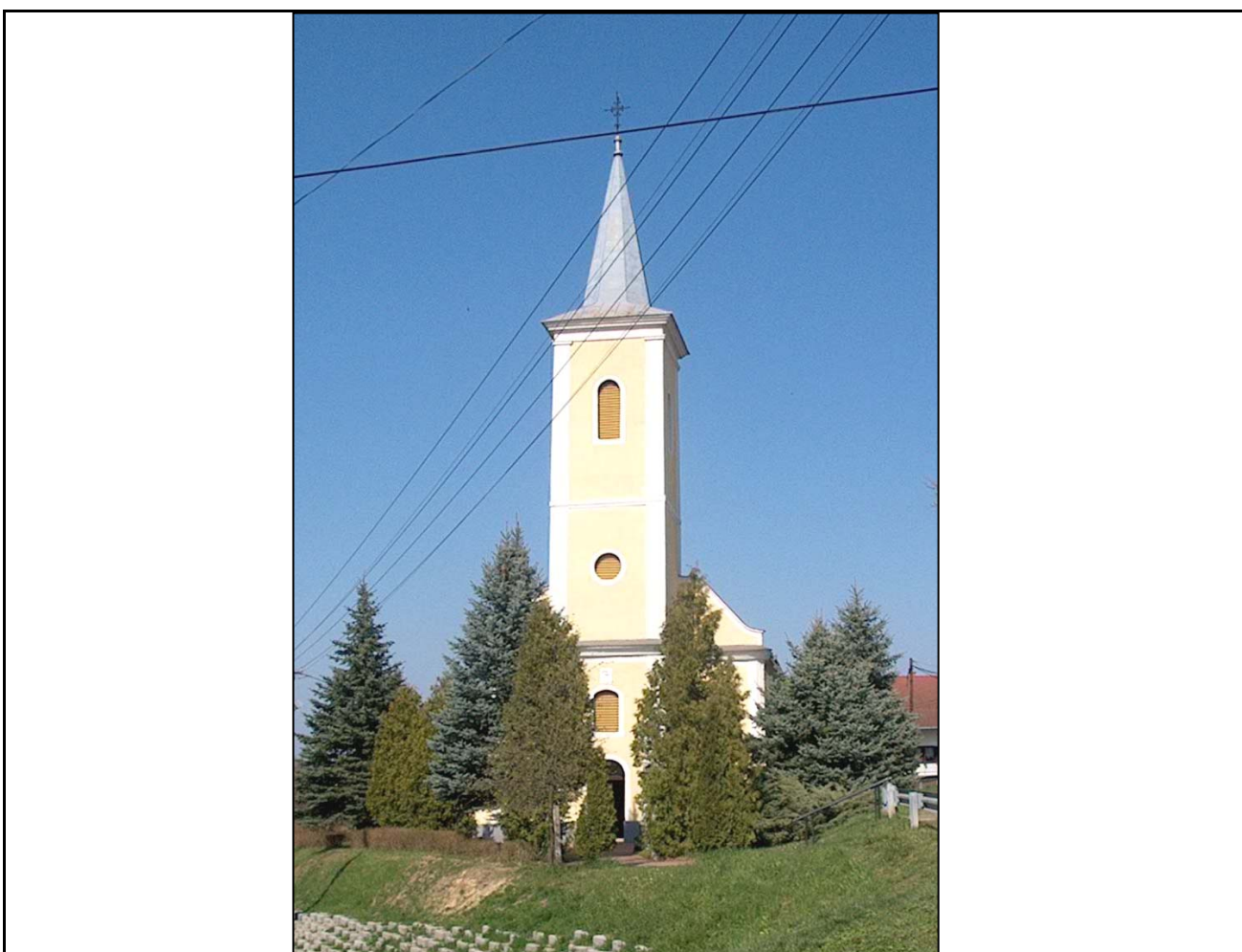
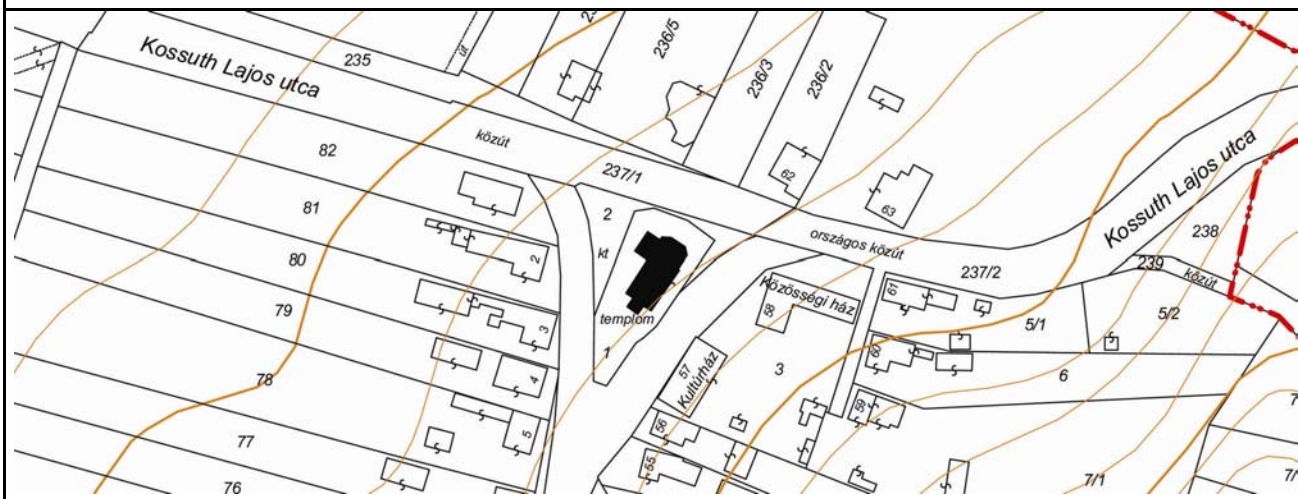
ORSZÁGOS VÉDELEM ALATT ÁLLÓ MŰEMLÉK

sorszám	cím	hrs.	funkció	védettség
1.	Kossuth L.u.	1	templom	MIII 10933

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

A falu központjában áll az 1790-ben épített egyhajós római katolikus templom. A templom és környezete településképi és településtörténeti szempontból egyaránt jelentős építészeti érték. A templom jókarban tartásáról és környezete rendben tartásáról folyamatosan gondoskodni kell.

HELYSZÍNRAJZ

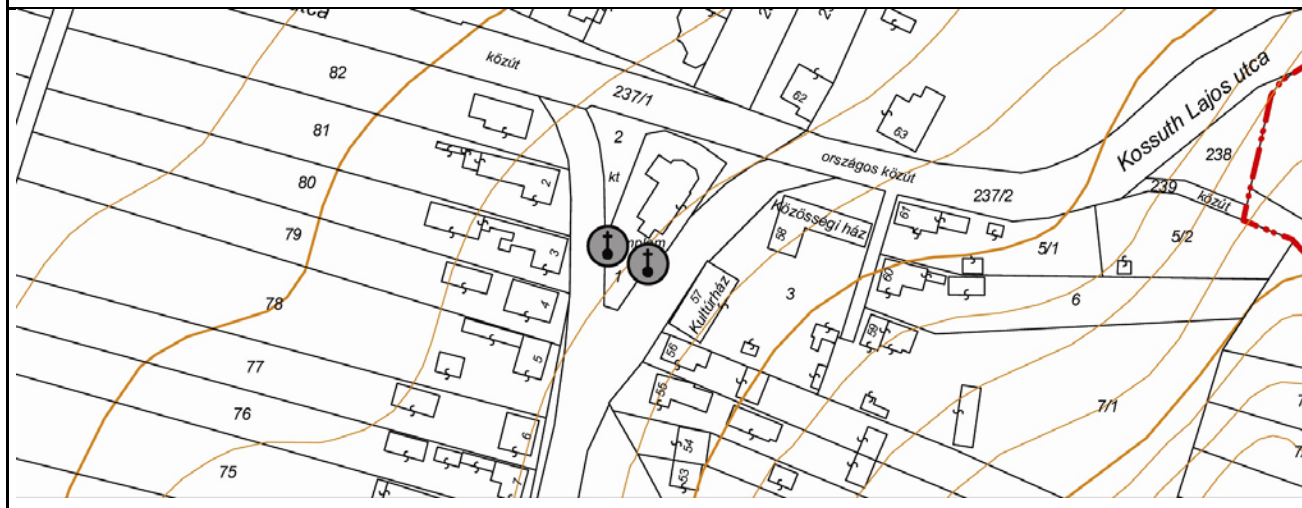
HELYI JELENTŐSÉGŰ MŰVI ÉRTÉKEK

sorszám	cím	hrsz.	funkció	védettség
1.	Kossuth L. u.	1	kereszt, szobor	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

A templom előtt álló „Emeltette a község 1858” feliratú kereszt a korpusszal, talapzatán Szűz Mária szoborral, valamint a „Szeplő nélkül fogantatott SZŰZ MÁRIA könyörögj érettünk. Emeltették néhai Bencze János és Fehér Julianna örökösei 1895” feliratú Szűz Mária szobor védendő településtörténeti érték. A kereszt és a szobor megtisztításáról gondoskodni szükséges.

HELYSZÍNRAJZ

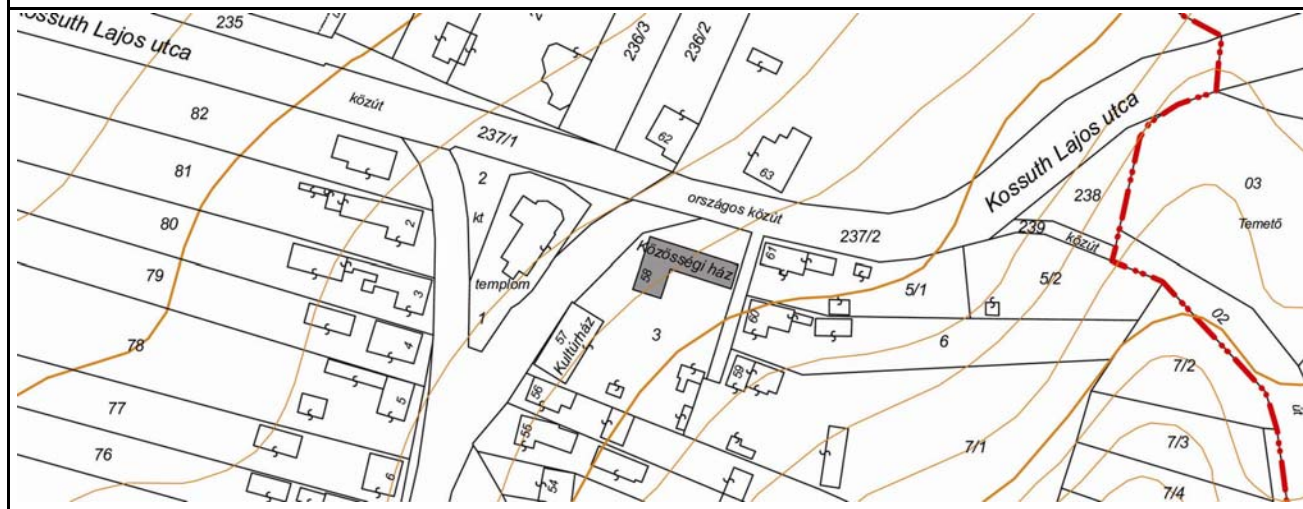

sorszám	cím	hrs.	funkció	védettség
2.	Kossuth L.u.58.	3	közösségi ház (volt iskola)	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

A falu elején a templom mellett áll az 1920-ban épített általános iskola épülete, melynek ezen funkcióját 1977-ben megszüntették. Napjainkban a polgármesteri hivatal kapott helyet az épületben. Tömegével, homlokzati kialakításával, eredeti karakterét őrző formájával településtörténeti és településképi szempontból egyaránt jelentős helyi építészeti értéket képvisel. Az épület jókarban tartásáról gondoskodni kell

HELYSZÍNRAJZ

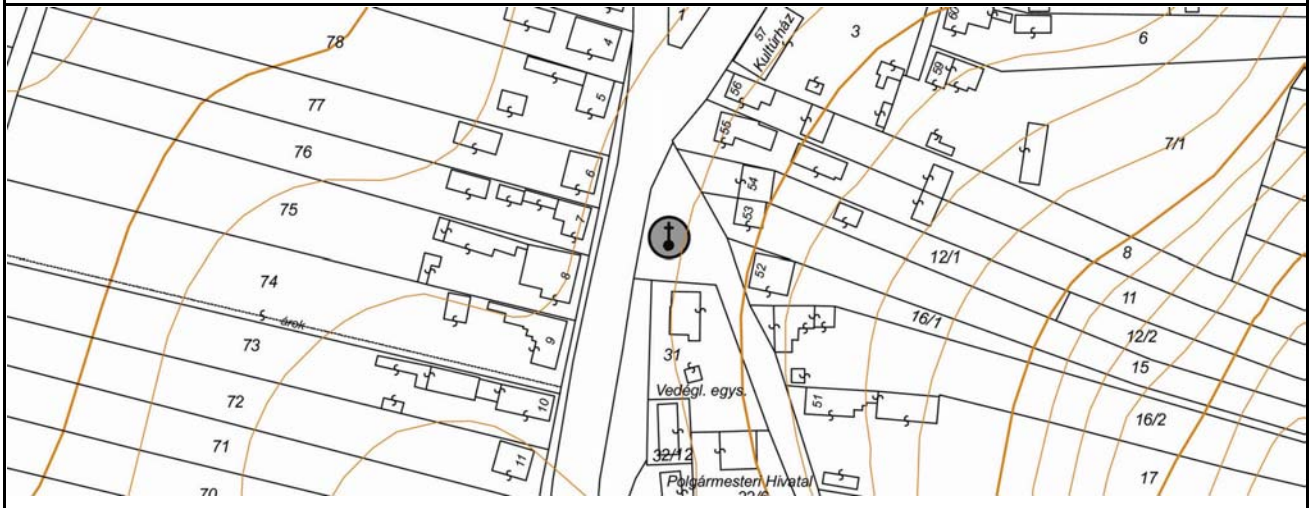

sorszám	cím	hrsz.	funkció	védettség
3.	Kossuth L. u.	30	szobor	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

A templom előtti útkereszteződés teresedésében áll az önkormányzat által 1992-ben - Szent István emlékére - állított szobor, melynek avatására 1994-ben került sor. A szobor megóvásáról, jókarban tartásáról gondoskodni kell.

HELYSZÍNRAJZ

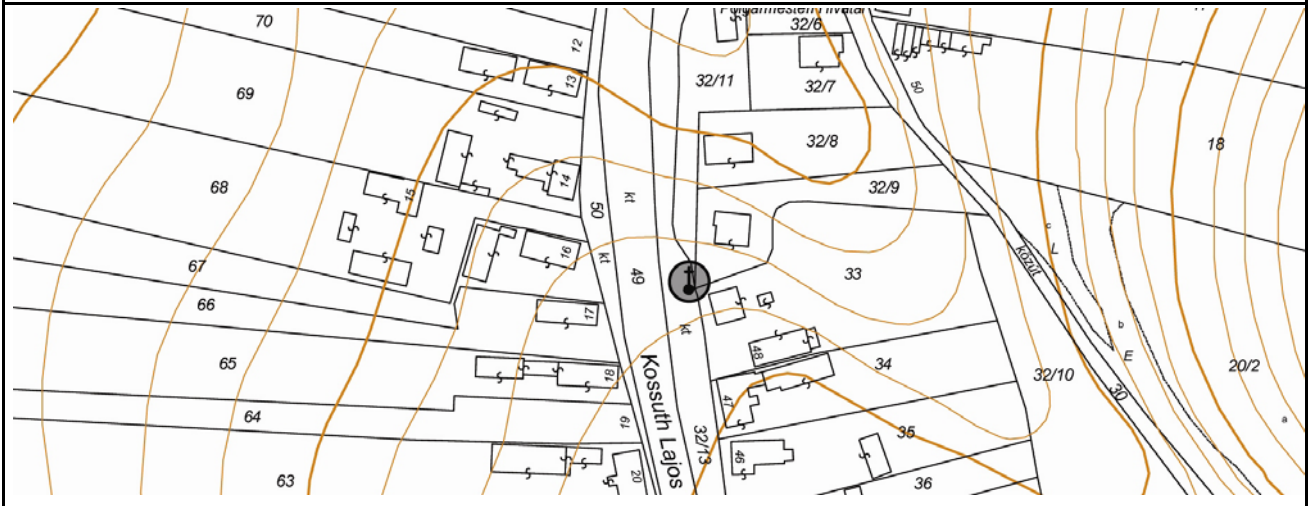

sorszám	cím	hrs.	funkció	védettség
4.	Kossuth L. u.	32/13	kereszt	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

Az 1923-ban emelt, talapzatán „Isten dicsőségére és a fájdalmas Szent –Szűz tiszteletére emeltette özv. Bank Istvánné és fia” szövegezésű, festett kőkereszt településképi szempontból helyi építészeti érték. A kereszt foltos, penészes, festése megkopott, restaurálása szükséges.

HELYSZÍNRAJZ

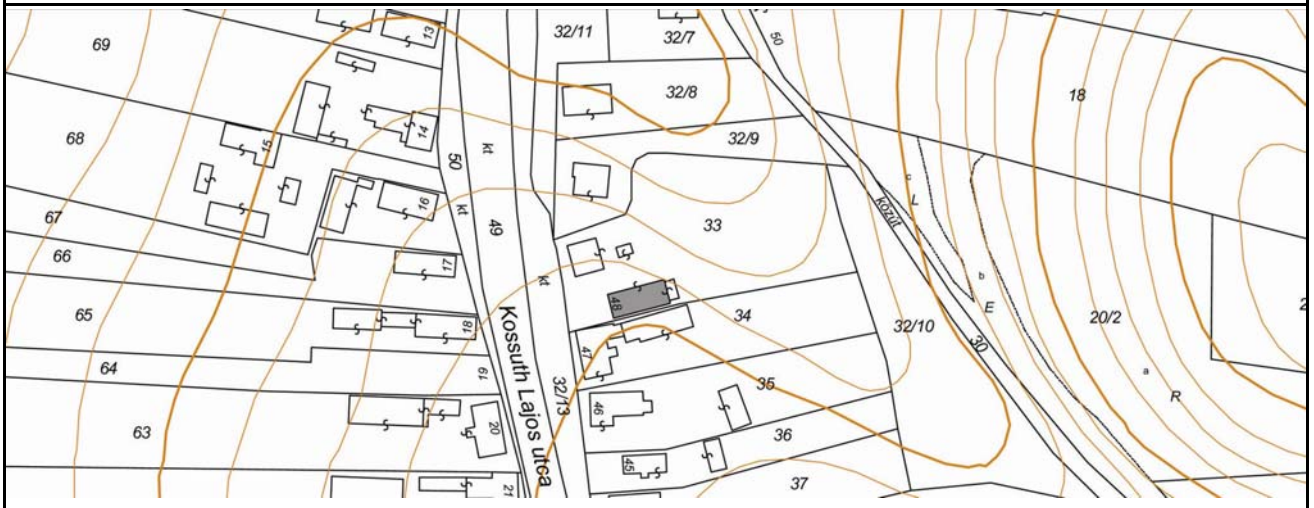

sorszám	cím	hrszt.	funkció	védettség
5.	Kossuth u.48.	33	gazdasági épület	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

Az utcára merőleges, nyeregtetős oromfalas gazdasági épület eredeti formáját őrzi. Tömegével, téglá díszítéssel kialakított homlokzati tagolásával településtörténeti értéket képvisel. Folyamatos állagmegóvásáról gondoskodni kell.

HELYSZÍNRAJZ

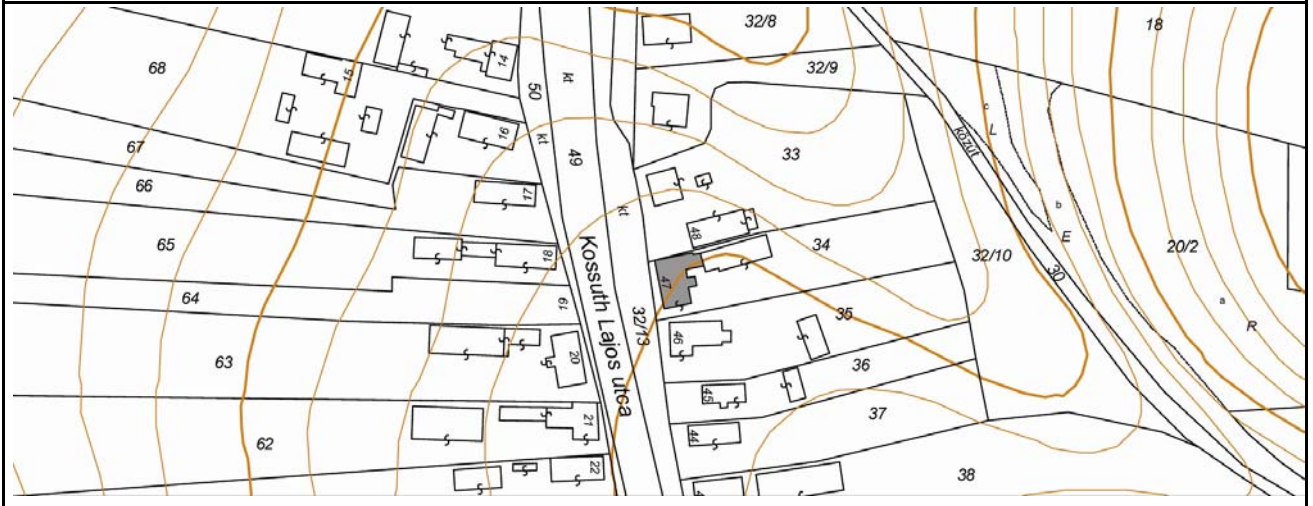

sorszám	cím	hrsz.	funkció	védettség
6.	Kossuth u.47.	34	lakóépület	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

Az utcával párhuzamos gerincű nyeregtetős polgárház jellegű lakóépület tömegével, eredeti nyílászáróival védendő építészeti érték. Az épület és környezete jókarban tartásáról folyamatosan gondoskodni szükséges.

HELYSZÍNRAJZ

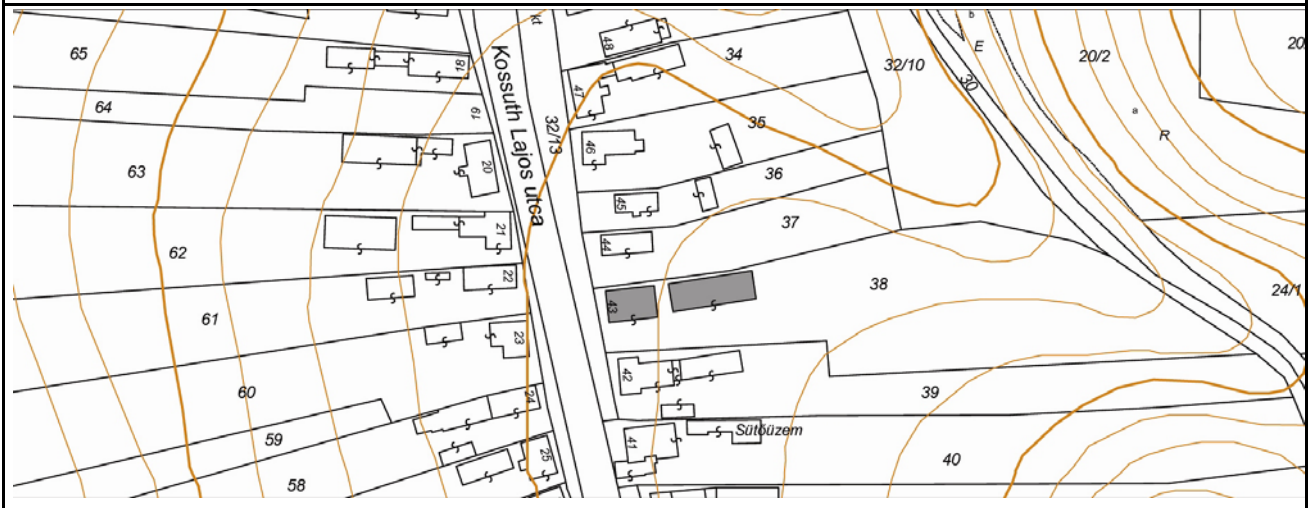

sorszám	cím	hrs.	funkció	védettség
7.	Kossuth L.u.43.	38	lakó és gazdasági épület	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

A szimmetrikus homlokzatú 2x2 ablakos, oromfalas, nyeregtetős lakóház és a mögötte épült nyeregtetős, oromfalas gazdasági épület – istálló és pajta -, eredeti tömegével, tégladíszítőelemekkel kialakított, nyílászárókat kiemelő felület-tagozásával, homlokzati sík tagolásával településtörténeti érték. Az épület jókarban tartásáról gondoskodni kell.

HELYSZÍNRAJZ

sorszám	cím	hrsz.	funkció	védettség
8.	Kossuth L.u.40.	41	gazdasági épület	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

A lakóépület mögött álló, 1940-ben épített gazdasági épület – istálló és pajta eredeti formáját őrzi. Kiemelkedő tömegével, homlokzati megjelenésével építészeti szempontból jelentős helyi értéket képvisel. A melléképület homlokzata, az eredeti nyílásosztást kiemelő, beugratott falsík felülettagozásával, ablakszemöldökkel, színezve került kialakításra. Az épület jókarban tartásáról folyamatosan gondoskodni kell.

HELYSZÍNRAJZ

(2002-ben készült fénykép)

sorszám	cím	hrsz.	funkció	védettség
9.	Kossuth L.u.38.	43	lakóház, gazdasági épületek	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

A kétsoros beépítésű lakóudvaron, utcára merőleges gerincű, ormfalas, falazott oszlopos, szegmensíves, mellvédes tornáccal kialakított főépület, a mögötte tömegével kiugró és a mellette álló eredeti karakterét őrző gazdasági épületekkel együttesen településképi és településtörténeti szempontból jelentős helyi építészeti értéket képvisel. Az állagmegóváról és a rendszeres felújításukról gondoskodni kell. A lakóépület homlokzati színezésével kapcsolatban az épület stílusához illő, kevésbé harsány szín javasolt.

HELYSZÍNRAJZ

sorszám	cím	hrsz.	funkció	védettség
10	Kossuth L. u.6.	77	lakóház	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

A polgárosodó falura jellemző kisvárosi tömegformálású lakóház karakterével, tetőszerkezeti kialakításával, padlásnyílásával helyi építészeti értéket képvisel. Az épület állagmegóvásáról gondoskodni kell.

HELYSZÍNRAJZ

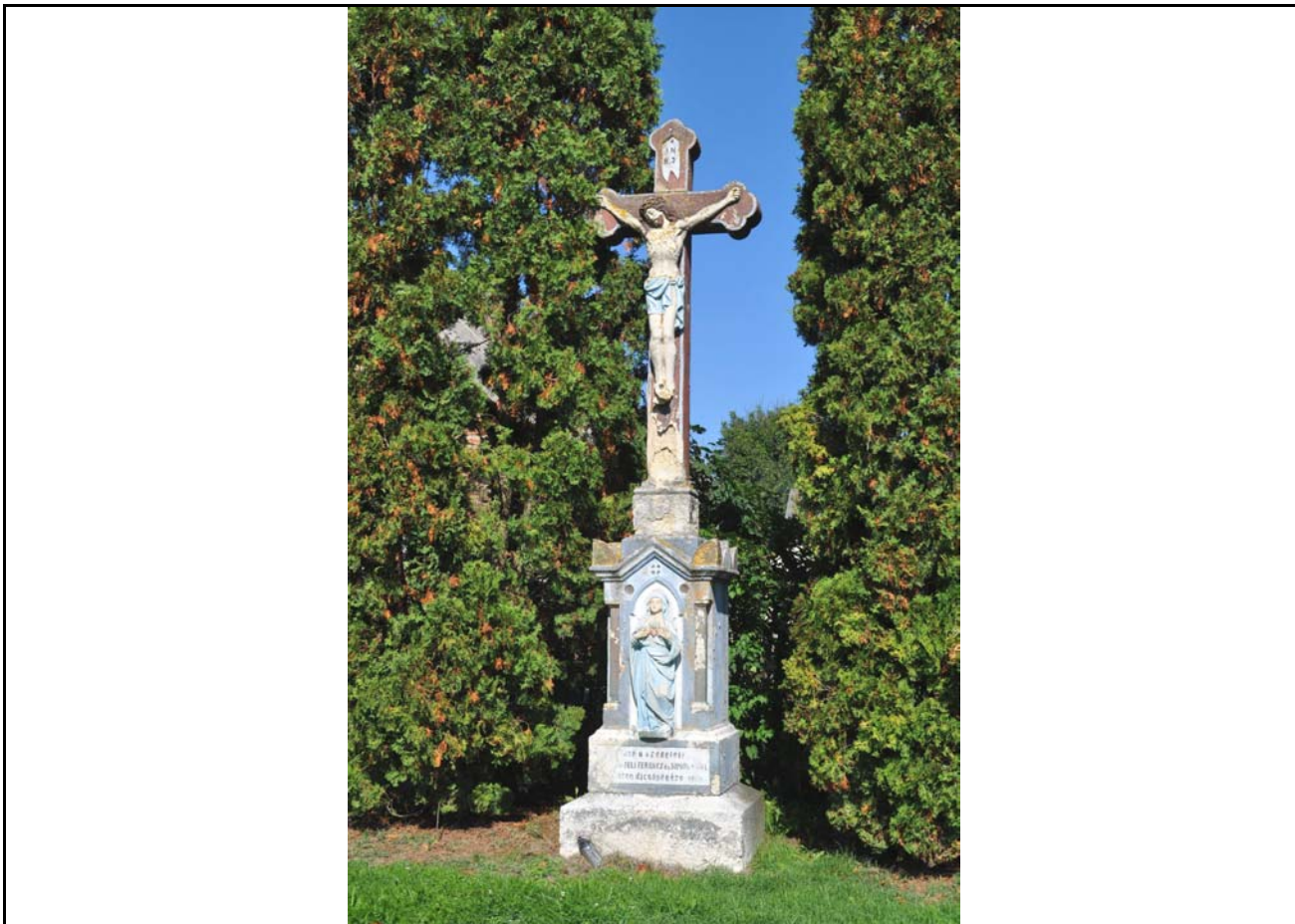
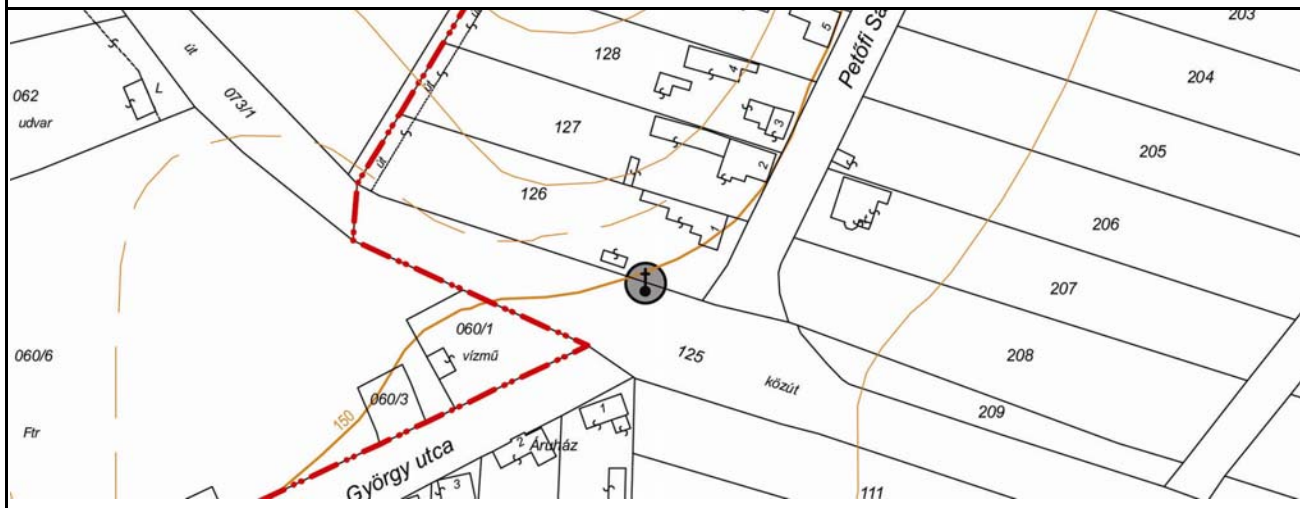

sorszám	cím	hrsz.	funkció	védettség
11.	Petőfi S. u.	125	kőkereszt	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

A Petőfi S. utca elején álló festett, romantikus motívumokkal díszített, szépen formált kőkereszt korpusszal, a talapzatán Szűz-Mária szoborral településképi szempontból jelentős művi érték. A talapzat alján részben olvasható felirat: „...a szeretett...JELI FERENCZ és SIMON ANNA Isten dicsőségére 1853(?)” A kereszt szakszerű restaurálásra szorul.

HELYSZÍNRAJZ

sorszám	cím	hrsz.	funkció	védettség
12.	Petőfi S. u. 15.	140	gazdasági épület	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

A lakóépület mögött elhelyezkedő, nyeregtetős, faoromzatú gazdasági épület - istálló és pajta - kiemelkedő tömegével, mértéktartó tégladísztéssel kialakított udvari homlokzatával jelentős településtörténeti értéket képvisel. Az épület felújítása javasolt.

HELYSZÍNRAJZ

(2002-ben készült fénykép)

sorszám	cím	hrsz.	funkció	védettség
13.	Petőfi S.u.23.	149	lakóház, gazdasági épületek	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

A kisvárosi tömegformálással 1925-ben épült lakóépület utcai homlokzatát a nyílászárókat kiemelő füleskeret és ablakszemöldök, valamint homlokzatot tagoló rizalit, ormfalát padlásnyílás díszíti. A keret geometrikus motívumai a homlokzatot vízszintesen lezáró tagozaton visszatérnek. A lakó- és gazdasági épületek helyi építészeti értéket képviselnek. Az épületek felújításáról, karbantartásáról gondoskodni szükséges, az utcai homlokzatról a redőny eltávolítása javasolt.

HELYSZÍNRAJZ

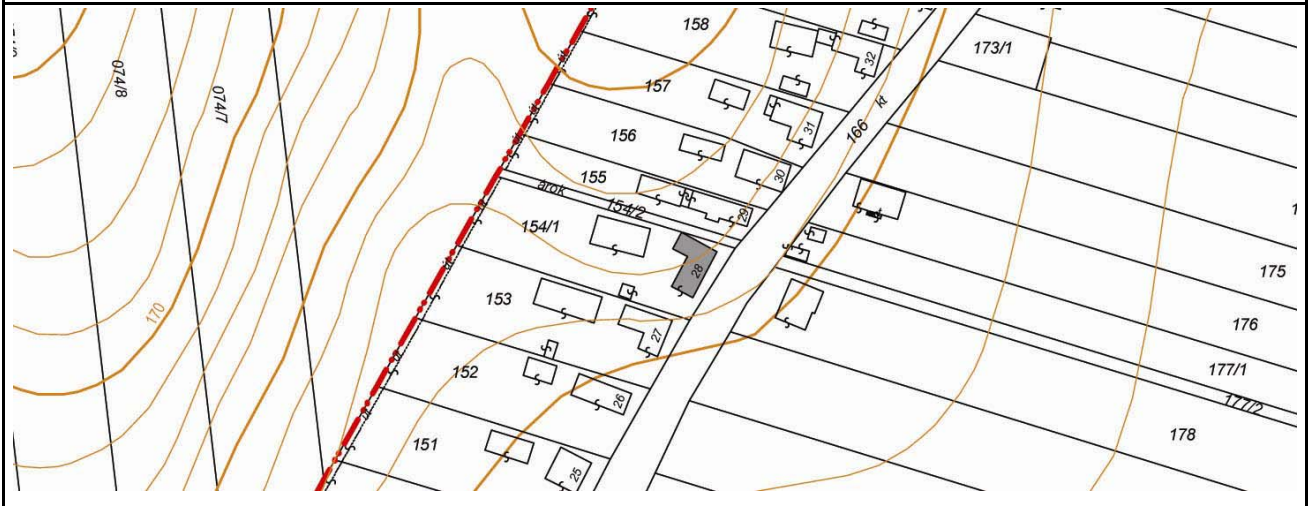

sorszám	cím	hrsz.	funkció	védettség
14	Petőfi S.u.28.	154/1	Lakóház	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

A kisvárosi tömegformálású lakóépület szimmetrikus kialakításával, eredeti faragott fa nyílászárókat kiemelő függőleges és vízszintes falsávokkal településképi szempontból helyi jelentőségű építészeti értéket képvisel. Az épület eredeti arculatot őrző felújítása szükséges.

HELYSZÍNRAJZ

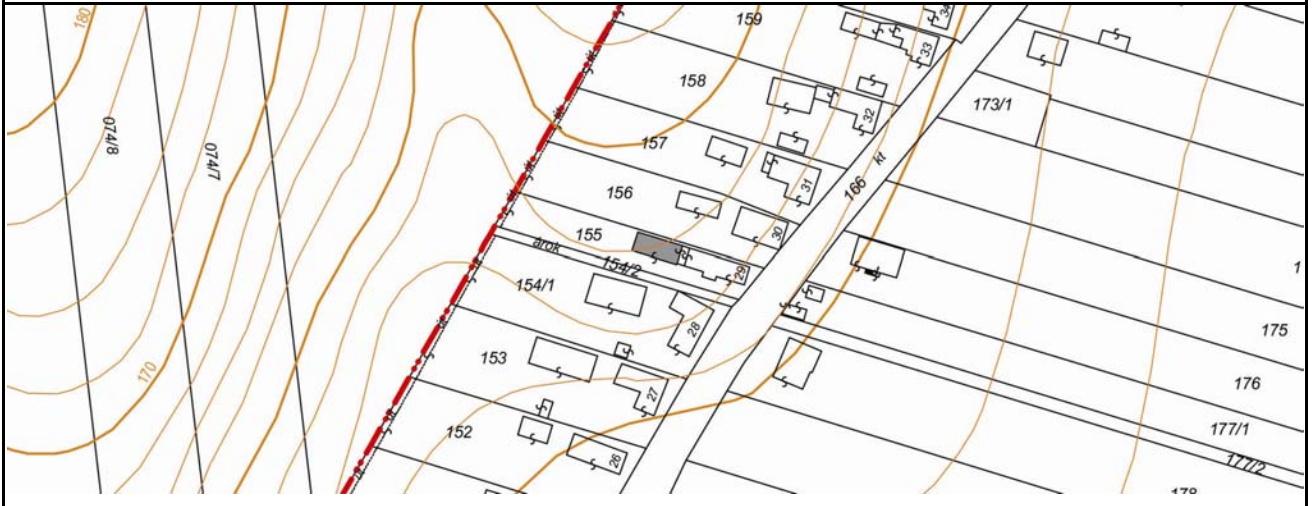

sorszám	cím	hrsz.	funkció	védettség
15.	Petőfi S.u.29.	155	gazdasági épület	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

Az 1928-ban épült nyeregtetős, faoromzatú gazdasági épület tömegével, mértéktartó tégladísztító elemekkel és színezéssel kialakított udvari homlokzatával településtörténeti és építészeti szempontból jelentős helyi építészeti értéket képvisel. Az épület felújítása szükséges.

HELYSZÍNRAJZ

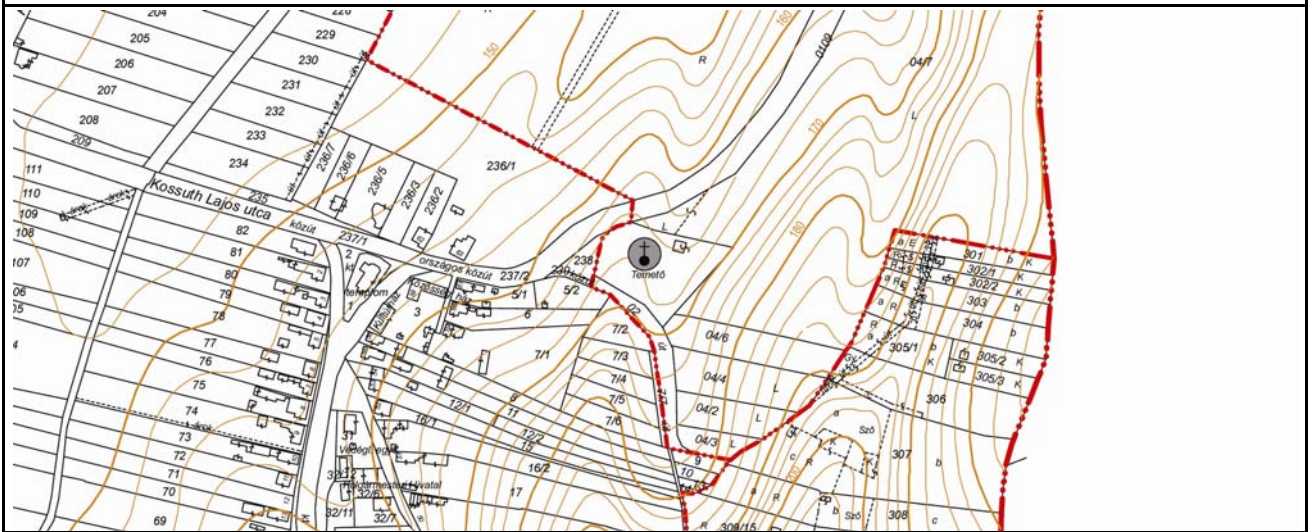
(2002-ben készült fényképek)

sorszám	cím	hrs.	funkció	védettség
16.	régi temető.	03	kőkereszt	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

Az egykori temető területén álló „Emlékül Fazekas Jánosnak Meghalt Orosz Lengyelországban Petrikov városában 1915. febr- 20. életének 22 évében. Béke hamvaira. Emeltette bánatos neje és szülei.” feliratú kőkereszt, talapzatán az ölében Jézust tartó Szűz Máriával védendő településtörténeti és építészeti emlék. Az egykori temető kegyeleti parkként való fenntartása és üzemeltetése javasolt.

HELYSZÍNRAJZ

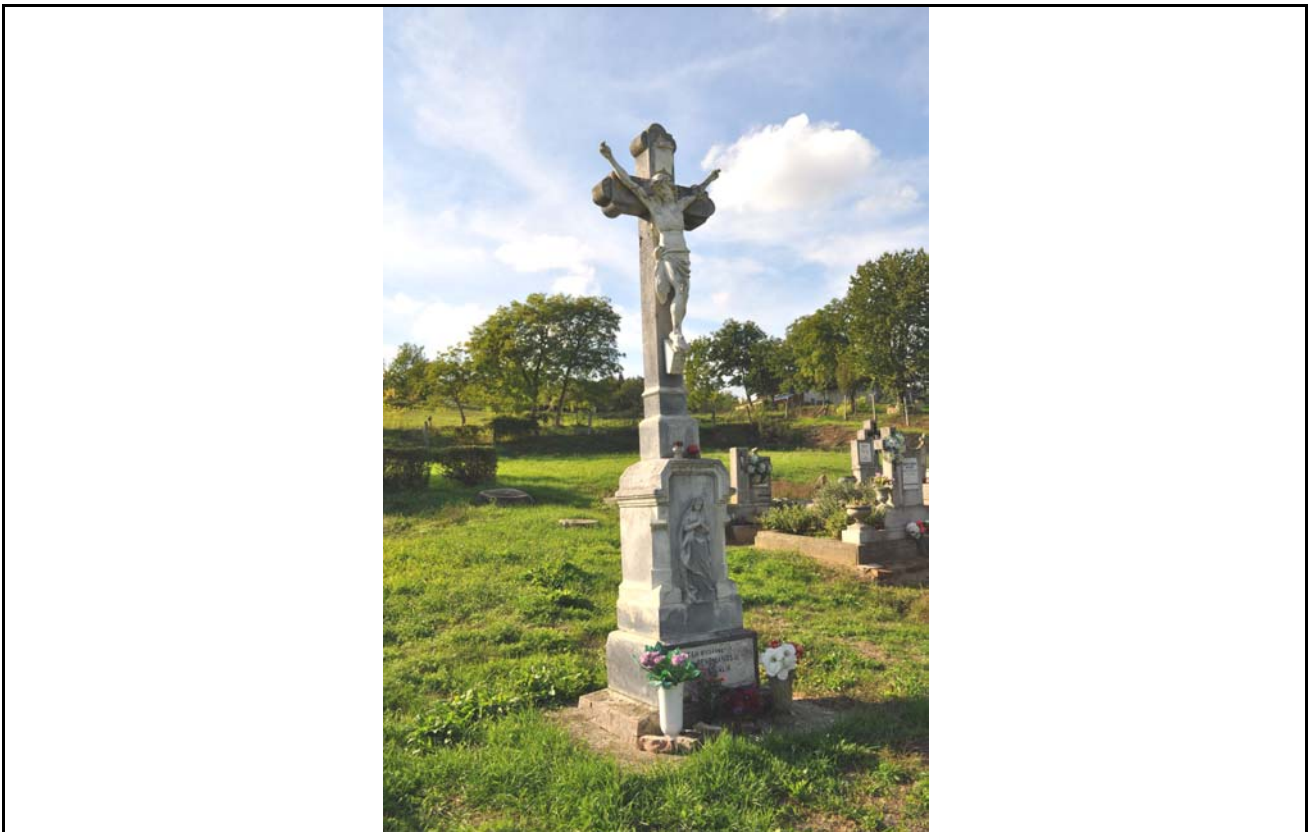
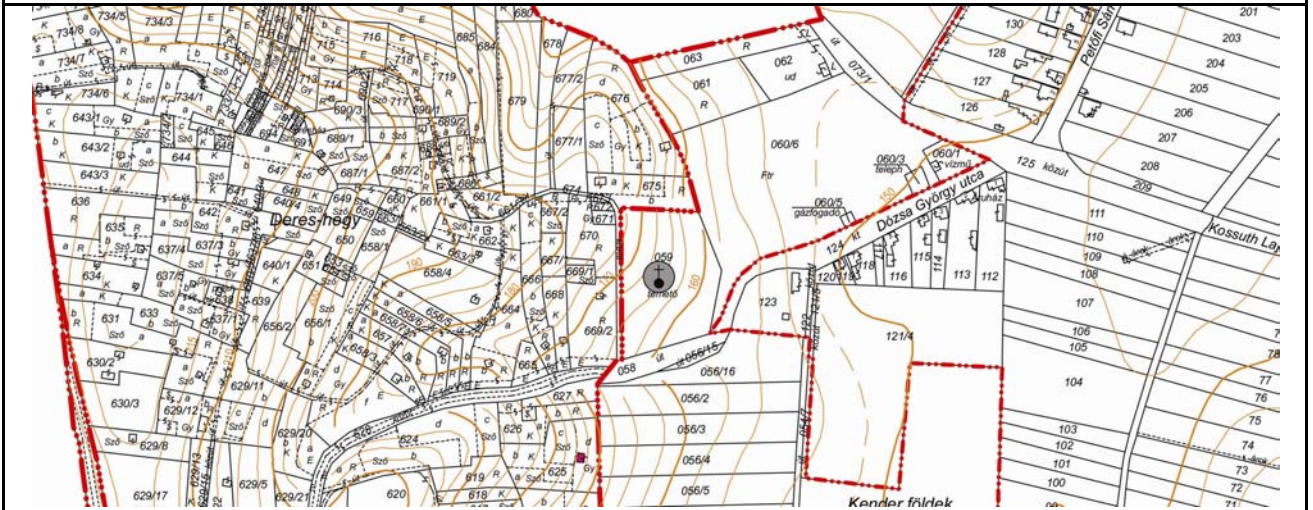

sorszám	cím	hrszt.	funkció	védettség
17.	temető	059	kőkereszt	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

A temető területén álló, „Isten dicsőségére emeltette Bene János és neje Hatta Rozália 1900” felirattal ellátott festett kőkereszt településtörténeti szempontból értéket képvisel. A kereszt állagmegóvásáról gondoskodni kell.

HELYSZÍNRAJZ

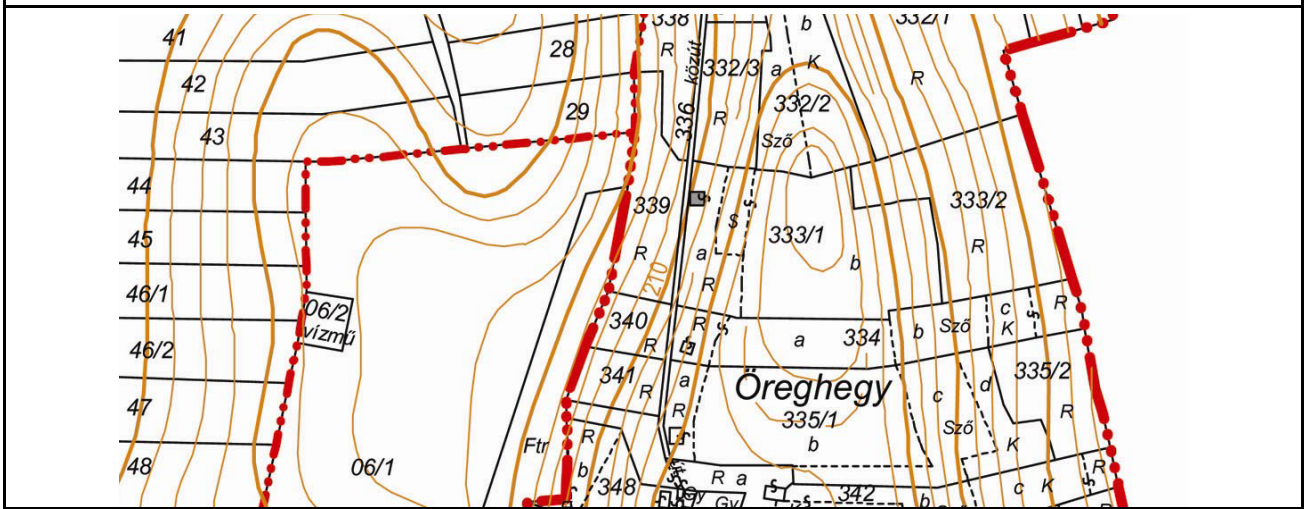

sorszám	cím	hrs.	funkció	védettség
18.	Öreghegy	333/1	présház	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

Az Öreghegy területén álló faoromzatú présház védendő értéket képvisel. A présház állagmegóvásáról gondoskodni kell.

HELYSZÍNRAJZ

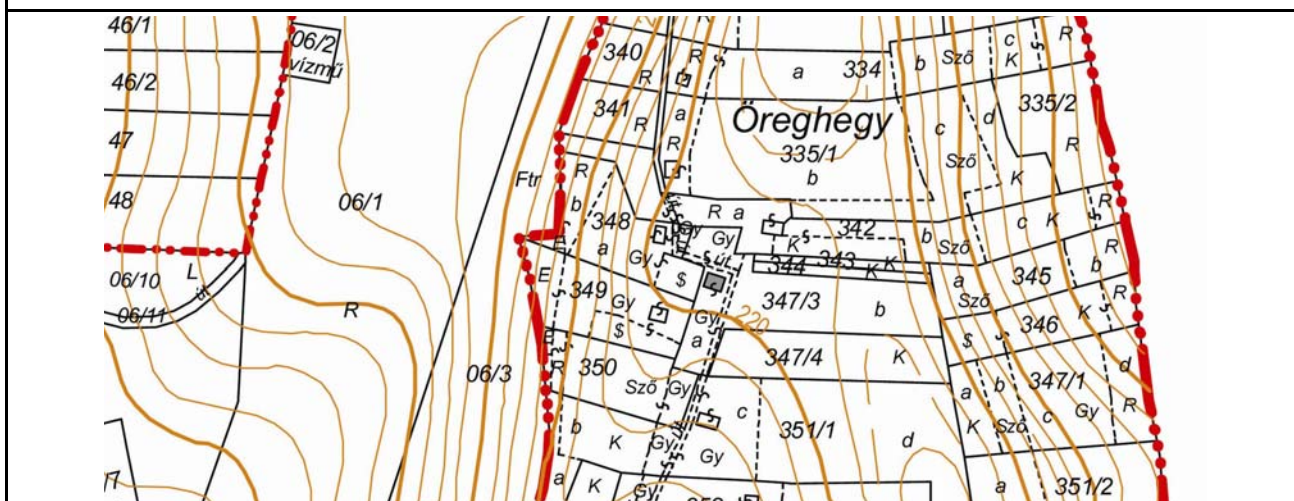

sorszám	cím	hrsz.	funkció	védettség
19	Öreghegy	347/3a	présház	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

A 347/1 hrsz-ú ingatlanon található nyeregtetős, földszintes, kistömegű, terméskő lábazatú présház településtörténeti szempontból jelentős építészeti érték. Az épület jókarban tartásáról és az előtető eltávolításáról gondoskodni kell

HELYSZÍNRAJZ

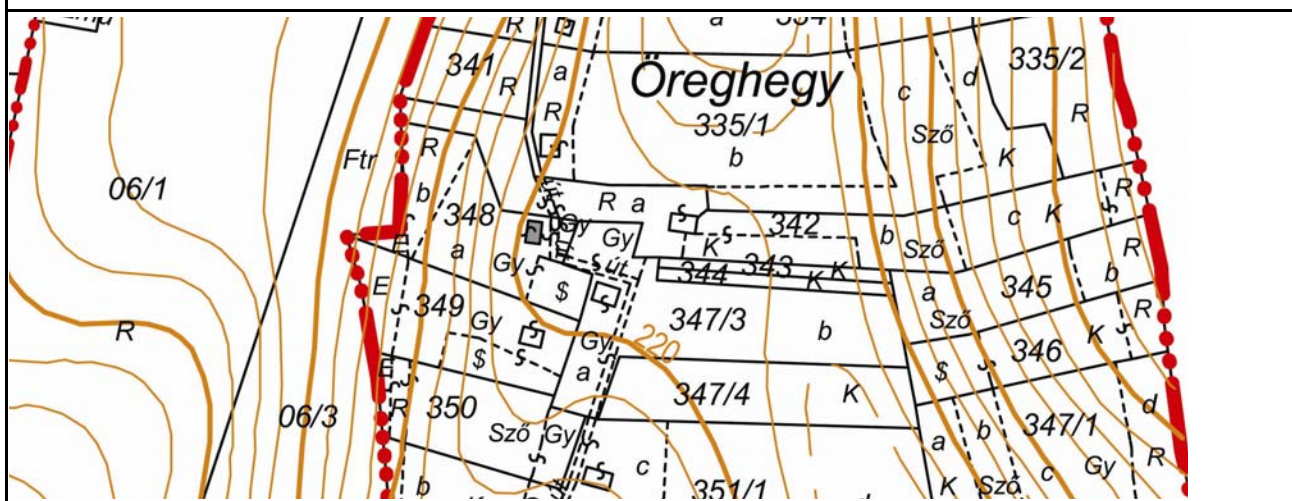
(2002-ben készült fénykép)

sorszám	cím	hrs.	funkció	védettség
20.	Öreghegy	348	présház	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

Az út mellett, részben földbe süllyesztve áll eredeti formáját őrző, nyeregtetős, fa oromzatú pince, bejárata előtt kialakított, faragott fa kapuval díszített „kódisállás”-sal. Az épület jelentős építészeti és településtörténeti értéket képvisel. A terméskő mintázat eltávolításáról gondoskodni kell.

HELYSZÍNRAJZ

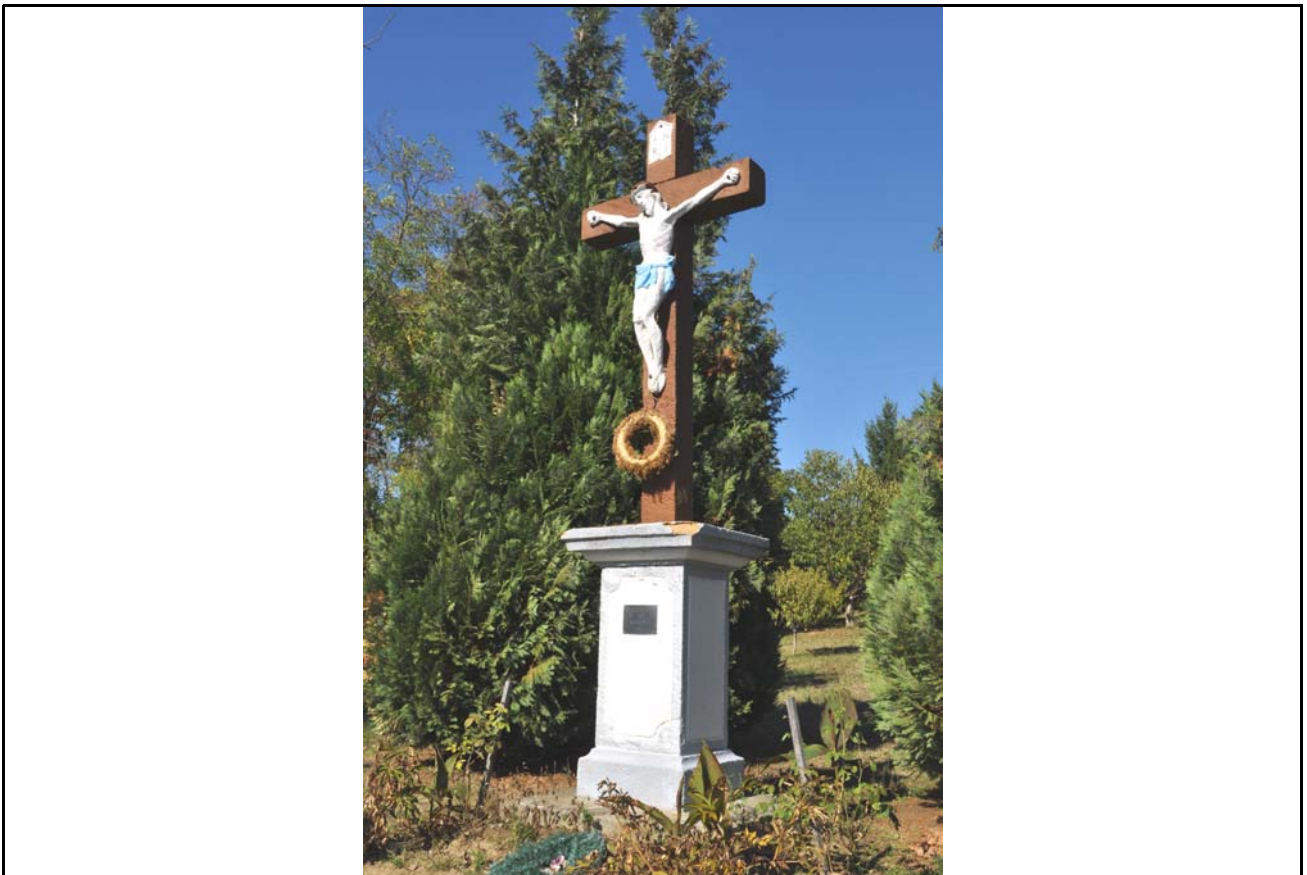
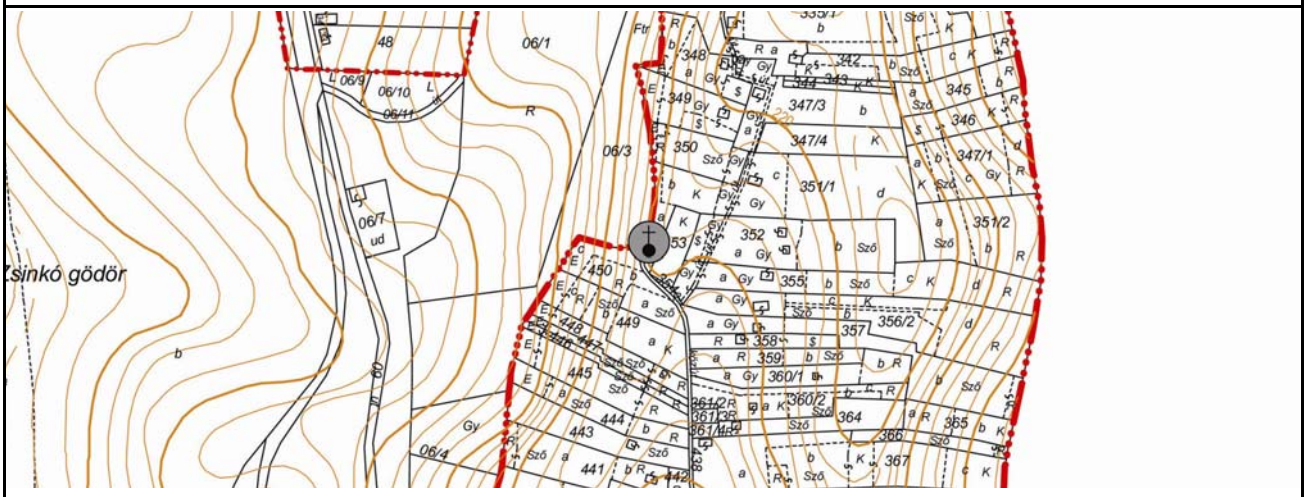
(2002-ben készült fénykép)

sorszám	cím	hrs.	funkció	védettség
21.	Öreghegy	351/1a	kereszt	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

A festett kőkeresztet a község 1843-ban emelt emeltette. Településképi szempontból helyi építészeti értéket képvisel, védelmet érdemel. A felújított kereszt állagmegóvásáról gondoskodni kell.

HELYSZÍNRAJZ

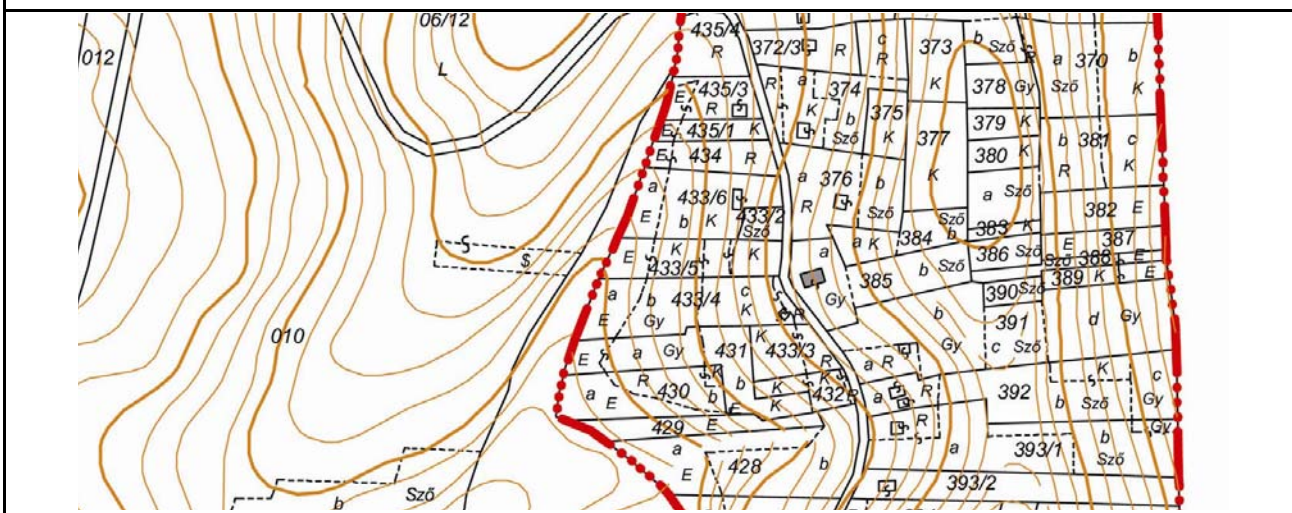

sorszám	cím	hrs.	funkció	védettség
22.	Öreghegy	385	présház	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

Közvetlenül az út mellett álló, nyeregtetős, faoromzatú présház, egyszerű tömegével, faragott fa díszítő elemeivel, eredeti nyílászáróival településtörténeti és településképi szempontból egyaránt védelemre érdemes építészeti érték. A pince jókarban tartásáról gondoskodni kell a jövőben

HELYSZÍNRAJZ

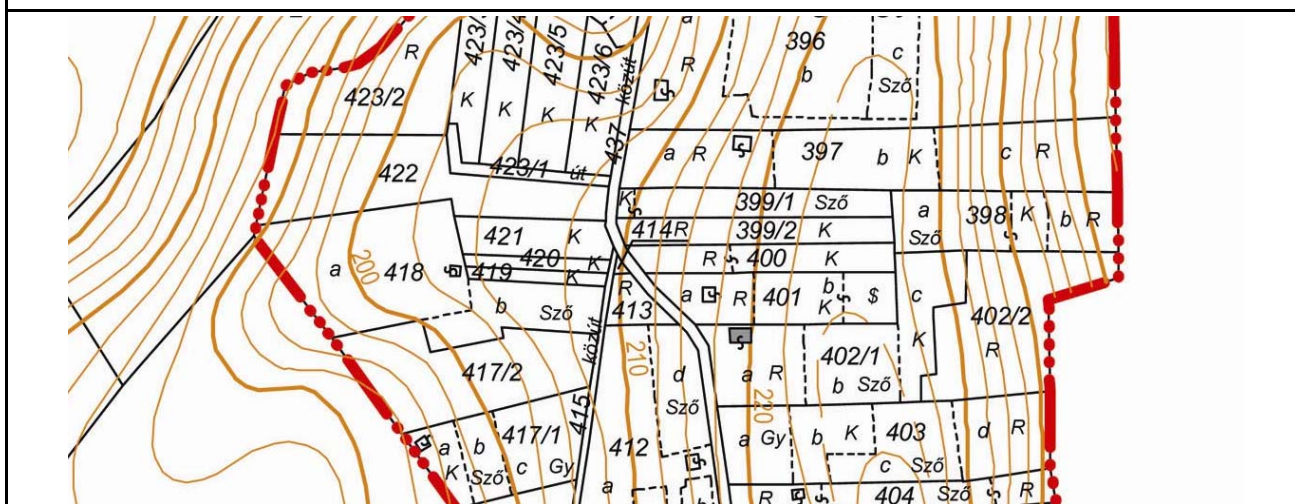

sorszám	cím	hrsz.	funkció	védettség
23.	Öreghegy	402/1	présház	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

A lankás domboldalba „illesztett” nyeregtetős, oromfalas, puritán borospince eredeti formájában maradt meg. Településtörténeti szempontból jelentős építészeti értéket képvisel. Az épület állagmegóvásáról gondoskodni kell

HELYSZÍNRAJZ

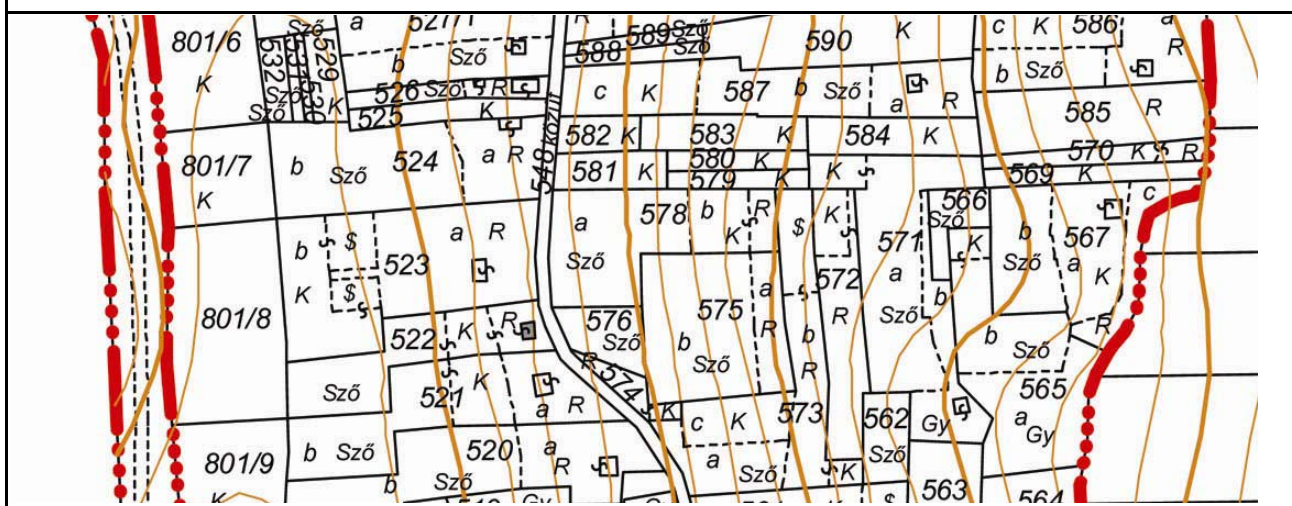

sorszám	cím	hrsz.	funkció	védettség
24.	Szuszka	522	présház	H1

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

Az út mellett, részben földbe süllyesztve áll eredeti formáját őrző, nyeregvetős, fa oromzatú pince. Az épület jelentős építészeti és településtörténeti értéket képvisel. A pince felújítása során az eredeti állapot megtartandó.

HELYSZÍNRAJZ

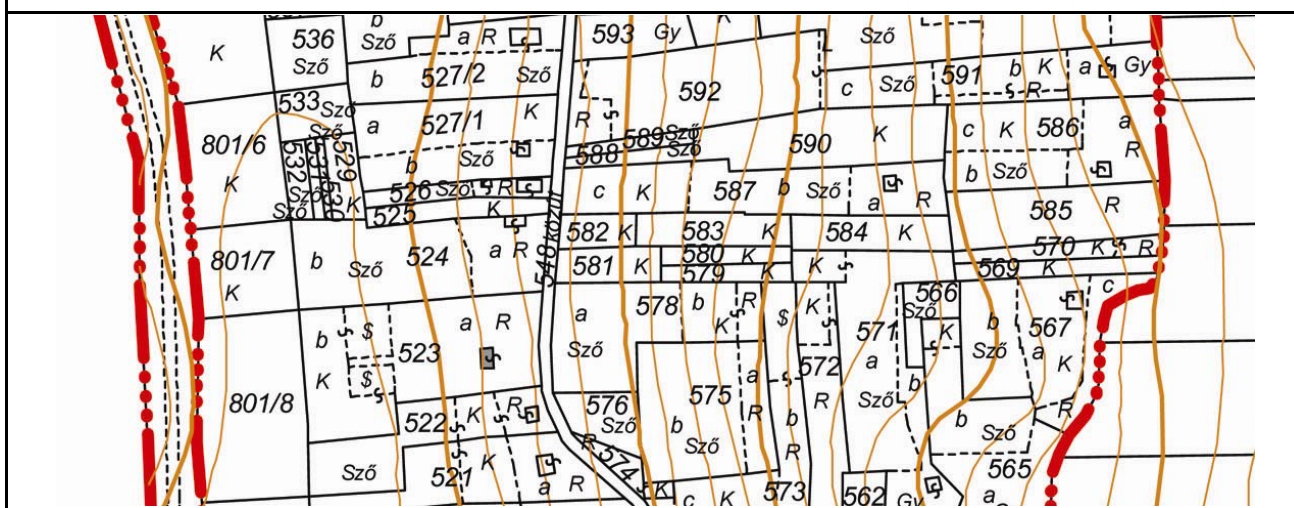

sorszám	cím	hrs.	funkció	védettség
25.	Szuszka	523/a	présház	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

Az egykori formáját őrző gazdasági épület kialakításával, szerény, ajtaját és a homlokzati síkot keretező tégladíszítéssel helyi védelemre érdemes. Az épület megjelenését rontó előtető elbontandó

HELYSZÍNRAJZ

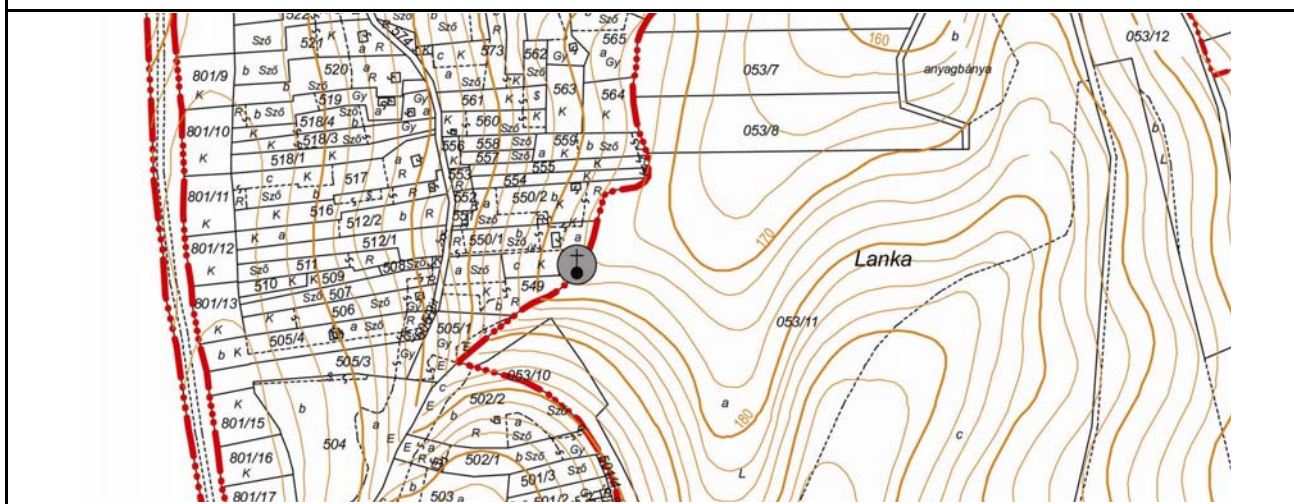

sorszám	cím	hrs.	funkció	védettség
26.	Szuszka	550/1	kőkereszt	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

Az 1943-ban emelt, szépen megmunkált kőkereszt, talapzatán „ISTEN dicsőségére emeltette Kiss Mihály és családja 1943” szövegezéssel és Szűz-Mária szoborral helyi védelemre érdemes művi érték. A kereszt folyamatos állagmegóvásáról gondoskodni kell.

HELYSZÍNRAJZ

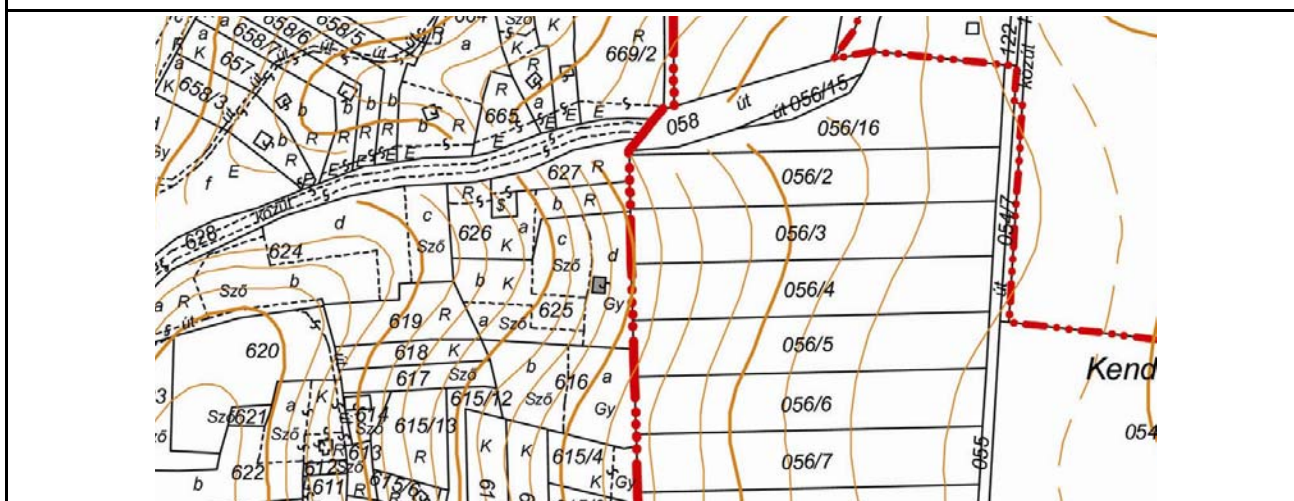

sorszám	cím	hrsz.	funkció	védettség
27.	Szuszka	625/d	présház	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

A nyeregtetős eredeti formájában megmaradt – felújított – présház védendő építészeti érték. Az épület és környezete jókarban tartásáról folyamatosan gondoskodni kell.

HELYSZÍNRAJZ

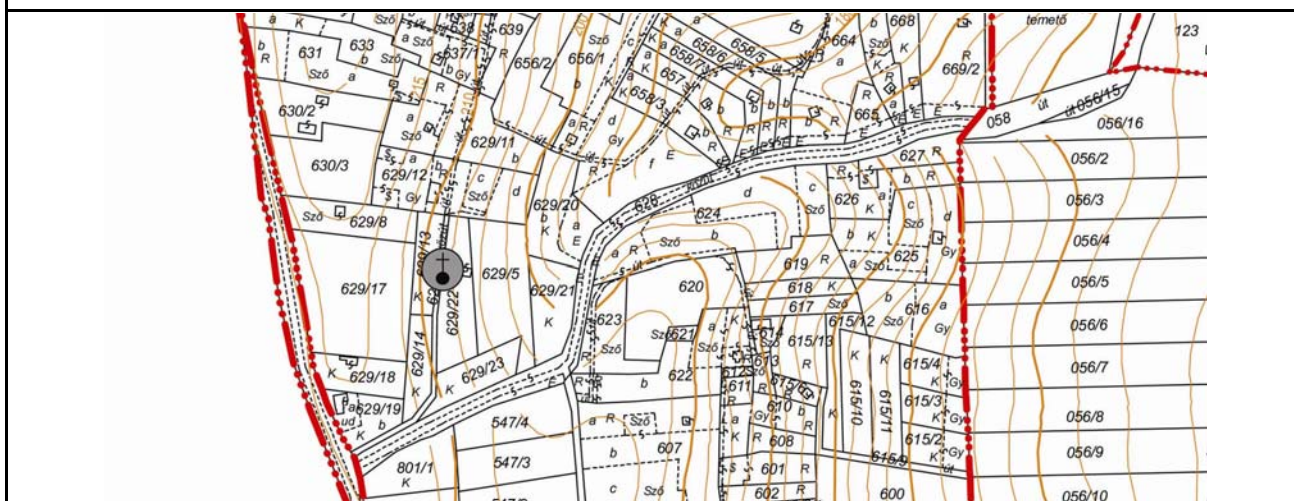

sorszám	cím	hrs.	funkció	védettség
28.	Dereshegy	629/22	kőkereszt	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

Az 1999-ben emelt, talapzatán Szűz-Mária szoborral és „Emeltette Dereshegyi Szőlősgazdák és az Önkormányzat 1999. jún. 26.” szöveggel ellátott kőkereszt településképi érték. A kereszt állagmegóvásáról gondoskodni kell.

HELYSZÍNRAJZ

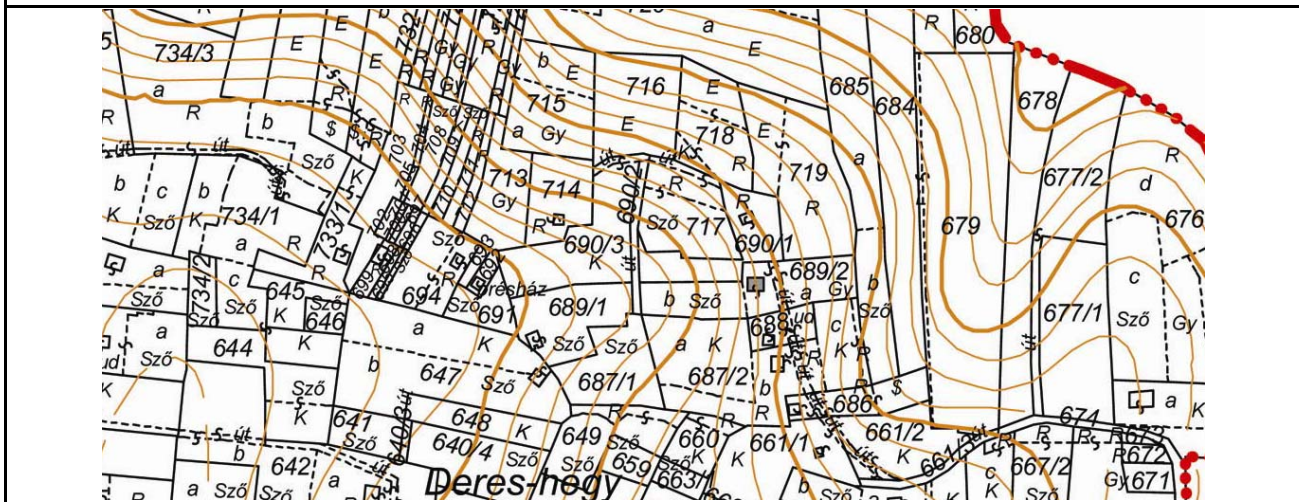

sorszám	cím	hrs.	funkció	védettség
29.	Dereshegy	689/2	présház	HV

leírás, jellemzők, javaslat, korrekciós javaslat

Az útra merőleges nyeregtetős, faomzatú présház eredeti nyílászáróival és padlásnyílásával védendő építészeti és településtörténeti érték. A hullámpala fedésű előtető eltávolításáról gondoskodni kell.

HELYSZÍNRAJZ

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY

**ZSELICKILAK KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVÉNEK
MÓDOSÍTÁSÁHOZ**

RÉGÉSZETI SZAKANYAG

**Készítette: dr. Költő László régész
2012. november 12.**

1. A tanulmány tárgya

Zselickislak község Önkormányzata 2003-ban a jogszabályi előírásoknak megfelelően hosszú távra szóló Településrendezési Tervet készített. A képviselőtestület a településszerkezeti terveket és a helyi építési szabályzatot az 51/2003. (VII. 10.) számú határozatával, valamint a 6/2003. (VII. 10.) számú rendelettel hagyta jóvá.

Zselickislak Község Képviselőtestülete az 50/2012.(VIII.1.) számú önkormányzati határozatával úgy döntött, hogy a fenti rendeletével elfogadott HÉSZ-t és a szabályozási terveket teljes körűen felülvizsgálja, és új településrendezési tervet készítet. Ennek megalapozása érdekében megalkotta Zselickislak község településfejlesztési koncepcióját, melyet az 53/2012.(VIII.3.) számú önkormányzati határozattal hagyott jóvá.

Jelenlegi hatástanulmány a község hatályos településrendezési tervének módosításához készül szakági alátámasztó munkarészként.

A tervezési munka során szükséges a jelenleg hatályos tervben kijelölt fejlesztési területek átminősítése, és a jelenlegi konkrét igényeknek megfelelően új fejlesztési területek kijelölése is. A tervezett módosítások az alábbi területeket érintik:

1. a lakóterület fejlesztések újragondolása során a sportpálya mellett tervezett új lakóterület és az azzal határos belterületi kertek helyén különleges területként idegenforgalmi fogadóhely (szabadidős, rekreációs funkciókkal) alakítandó ki
2. zöldterület, közpark alakítandó ki a 107-111 hrsz-ú belterületi kertterületen
3. a Markó réten (részben a korábban tervezett új lakóterület helyén) a 236/1 egy része, valamint a 0108/1,2, 0107/1-4, hrsz-ú területek igénybevételével a római katolikus egyház által tervezett idősek otthona elhelyezésére szolgáló különleges terület alakítandó ki
4. a 66147.számú bekötőút mentén, a 0105 b. és a 0106 (út) hrsz-ú területek igénybevételével, új gazdasági terület kerüljön kijelölésre
5. a 06/1 hrsz-ú ingatlanon meglévő lovastanya fejlesztésével különleges területként idegenforgalmi fogadóhely alakítandó ki
6. a megszüntetett lakóterület fejlesztések helyett a Kossuth L. utca végén alakítandó ki új lakóterület. Érintettek a 050, 09(út) és 013(út) helyrajzi számú területek.
7. A 04/7 helyrajzi számú területen különleges terület, idegenforgalmi fogadóhely létesül

Az új településrendezési terv elkészítéséhez a 2001. évi, kulturális örökségvédelemről szóló, LXIV. tv. 66. § (1) bekezdés alapján kulturális örökségvédelmi hatástanulmány szükséges, mely a 4/2003. (II. 20) NKÖM rendelet 5. § (2) bekezdés értelmében az 1997. évi, épített környezet alakításáról és védelméről szóló LXXVIII. tv. 9 § (3) bekezdése alapján véleményezésre megküldendő tervek kötelező alátámasztó munkarésze.

Jelen tanulmány kizárólag a változtatások által érintett, fentiekben jelzett, területek vizsgálatával foglalkozik.

Jelen munkát a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. alapján szerzői jogvédelem illeti meg. A közölt adatok szerződéstől eltérő célra történő felhasználása, a régészeti lelőhelyekre és a régészeti érdekű területekre vonatkozó adatok nyilvánosságra hozása, vagy továbbadása harmadik fél számára csak a szerző engedélyével, a 17/2002. (VI. 21.) NKÖM rendelet 7. §, valamint a 47/2001. (III. 27.) kormányrendelet szabályai szerint történhet.

2. Törvényi környezet

A régészeti lelőhelyekre, a régészeti kutatásra és a régészeti leletekre vonatkozó főbb jogszabályok:

- 2001. évi LXIV. törvény a kulturális örökség védelméről – „örökségvédelmi törvény”*
1996. évi LIII. törvény (kifejezetten a 23. és 28.§ – természetvédelmi törvény (táji értéként a halomsírok és a földvárak ex lege védelem alatt állnak)
1997. évi CXL. törvény (különösen a 38-49.§) – „múzeumi törvény”
1979. évi 2. törvényerejű rendelet – a kulturális javak jogtalan átruházásáról
2011. évi CXCVI. törvény a nemzeti vagyronról
218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet – a szabálysértésekről
2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól
2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről – 177§ (2)
47/2001. (II. 27.) Kormányrendelet – a múzeumokban folytatható kutatásokról
191/2001. (X. 18.) Kormányrendelet – Örökségvédelmi bírságról
288/2010. (XII. 21.) Korm. rendelet a fővárosi és megyei kormányhivatalokról
257/2012 (IX. 14) Korm rendelet – a nagyberuházásokkal összefüggő régészeti feltárások szabályairól
266/2012 (IX. 18) Korm. Rendelet – a kulturális örökségvédelmi hatóságok kijelöléséről és eljárásaikra vonatkozó általános szabályokról
20/1999. (XII. 26.) NKÖM rendelet – szakfelügyelet rendjéről
1/2000. (I. 14.) NKÖM rendelet – szakemberek képzéséről
18/2000. (XII. 18.) NKÖM rendelet ”A kulturális szakértők működésének engedélyezéséről és a szakértői névjegyzékek vezetéséről”.
17/2001. (X. 18.) NKÖM rendelet – kulturális javak kiviteli szabályairól
3/2002. (II. 15.) NKÖM rendelet a kulturális örökség védetté nyilvánításának részletes szabályairól
17/2002. (VI. 21.) NKÖM rendelet a kulturális örökség hatósági nyilvántartására vonatkozó szabályokról
4/2003. (II. 20.) NKÖM rendelet – örökségvédelmi hatástanulmányról
10/2006 (V. 9.) NKÖM rendelet - „a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal eljárására vonatkozó szabályokról”.
5/2010 (VIII. 18) NEFMI rendelet a régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályairól [mód.: 26/2012 (IX.14) EMMI rendelet]
BTK vonatkozó paragrafusai (160/b, 216/a, 216/b, 316, 324, 325. §) – örökségi értékek kárára elkövetett veszélyeztetés, rongálás, megsemmisítés

Általánosságban a 2001. évi LXIV. törvény és végrehajtási rendeletei alapján kell eljárni. Ennek alapján a régészeti területeket az alábbi három kategóriába lehet besorolni:

1. fokozottan vagy kiemelten védett régészeti lelőhelyek
2. nyilvántartott régészeti lelőhelyek
3. régészeti érdekű területek

1./ Védett régészeti területek esetében [2001. évi LXIV. tv. 63. § (2) bekezdés a) pont]: bármilyen, a talajt 30 cm-nél mélyebben bolygató tevékenység végzéséhez a KÖH hatósági engedélye szükséges függetlenül az adott beruházást egyébként engedélyező államigazgatási szerv engedélyétől. A KÖH határozatának hiányában semmilyen munka nem végezhető. Egyebekben mindenben az adott területre a régészeti védelmet elrendelő miniszteri rendeletben (a korábbiak esetében határozatban) foglaltakat kell követni és betartani. Régészeti védelmet (fokozott és kiemelt védési besorolásban) bárki kezdeményezhet a KÖH területileg illetékes irodájánál vagy a Nyilvántartási és Tudományos Igazgatóságán. A védési eljárást a Hivatal folytatja le, a védelem kimondásáról miniszteri rendelet dönt.

2./ Nyilvántartott régészeti lelőhelyek esetében

2001. évi LXIV. tv. 11. §

A régészeti lelőhelyek e törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak.

2001. évi LXIV. tv. 63. § (2) bekezdés b) és (4) bekezdés a) pontjai

A nyilvántartott régészeti lelőhelyek esetében minden az eddigi használatától eltérő hasznosításhoz, építkezéshez, a talaj bolygatásával járó tevékenység végzéséhez a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal előzetes (hatósági vagy szakhatósági) engedélye szükséges.

2001. évi LXIV. tv. 65. § (1) bekezdés

Az engedélyezési eljárás miatt célszerű már a tervezés előtt a Hivatal előzetes nyilatkozatát kérni, hogy az adott beruházáshoz, hasznosításhoz (pl. építkezés, művelési ág változtatása, halastó kialakítása, stb.) hozzá fognak-e járulni, s ha igen, akkor milyen feltételekkel. Így a később megvalósíthatatlannak minősülő fölösleges tervezést, illetve a feltárás miatt történő nem várt időbeli csúszás és költségnövekedés kiküszöbölhető vagy előre kalkulálható lesz.

2001. évi LXIV. tv. 19. § (1) bekezdés

A földmunkával járó fejlesztésekkel a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal által nyilvántartott régészeti lelőhelyeket – a (2) bekezdésben meghatározottak kivételével – lehetőleg el kell kerülni. (A régészeti örökség elemeit eredeti helyükön, és eredeti összefüggésükben kell megőrizni.) Ha a lelőhely földmunkával való elkerülése a fejlesztés, beruházás költségeit aránytalanul megnövelné, vagy a beruházás máshol nem valósítható meg, a beruházással veszélyeztetett területet fel kell tární. A régészeti örökség elemei a régészeti lelőhelyekről, régészeti érdekű területekről csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el.

2001. évi LXIV. tv. 22. és 23. §; 5/2010 NEFMI rendelet 14-15. §

A beruházás feltételeként adott esetben előírt régészeti feltárás költségei mindig a beruházót terhelik, mivel az ő érdeke a már ismert lelőhely megbolygatása. A régészeti feltárásra vonatkozó szerződést a beruházónak minden esetben a területileg illetékes múzeummal kell megkötnie. Ez a törvény értelmezésében a megyei, a fővárosban a Budapesti Történelmi Múzeum, egyes területeken a régészeti gyűjteménnyel, ill. feltárási joggal rendelkező helyi (városi) múzeum. A szerződés érvényességéhez a Hivatal jóváhagyása szükséges. Magát a feltárást bármelyik, a régészeti feltárások végzésére jogosult intézmény elvégezheti, amennyiben a szerződő felek erről megállapodásra tudnak jutni. A feltárássra jogosult intézményeket a 2010. évi LXIX. törvénnyel módosított 2001. évi LXIV. tv. 20. § (2). bekezdése sorolja fel.

Nyilvántartott régészeti lelőhelyen a lelőhely jelenlegi használati módját csak akkor kell korlátozni, ha annak folytatásától a lelőhely súlyosan károsodhat, vagy fennáll a megsemmisülés veszélye. Ugyanez vonatkozik az ilyen területeken a Hivatal hozzájárulásával végzett tevékenységekre is: amennyiben ennek során előre nem kalkulálható örökségvédelmi érdek merül fel, vagy nem várt jelenség mutatkozik, a végzett tevékenységet korlátozni kell. A Hivatalnak a munka felfüggesztése esetén lehetősége van kártérítés fizetésére, kisajátítás kezdeményezésére, vagy régészeti védelem megindítására.

2001. évi LXIV. tv. 82-85. §; 191/2001 Kormányrendelet

A régészeti lelőhelyben vagy a leletekben okozott kár, illetve ezek megsemmisítése büntetendő cselekmény (BTK hatálya alá esik), továbbá örökségvédelmi bírság kiadását eredményezi. A nyilvántartott régészeti lelőhelyek a III. kategóriába tartoznak, vagyis a bírság a kötelezettségzegés vagy a károkozás mértéke szerint 10 ezer forinttól 25 millió forintig terjedhet.

3./ Régészeti érdekű területek, továbbá valamely tevékenység során bárhol újonnan észlelt régészeti lelőhely előkerülése esetében:

2001. évi LXIV. tv. 7. § 17. pont

Régészeti érdekű területnek számít valamennyi terület, természetes vagy mestersége üreg és a vízmedrek azon része, ahol eddigi ismereteink szerint (pl.: történeti adatok, térképek; eddigi, már dokumentált lelet-előkerülések, stb.), valamint a környezeti feltételek (domborzat, kiettség) alapján számolni kell jelenleg még pontosan nem ismert elhelyezkedésű, kiterjedésű régészeti lelőhelyek, régészeti jelenségek és leletek előkerülésével. Így ide kell sorolni minden, talajbolygatással járó tevékenység végzésére kiszemelt területet is. E területekre ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint a beruházás során nem várt módon előkerülő régészeti leletekkel és objektumokkal fedett területekre. Az ilyenkor követendő eljárásban a helyi önkormányzat is feladatot kap.

2001. évi LXIV. tv. 22. § (2) bekezdés

Régészeti lelőhelyen a régészeti érintettség mértékétől függően a Kormányhivatal területileg illetékes Örökségvédelmi Irodái régészeti megfigyelést írhatnak elő. A földmunkák közben végzendő régészeti megfigyelés feladata annak tisztázása, hogy a tervezett beruházás nem sért-e, semmisít-e meg vagy fed-e el régészeti jelenségeket, továbbá a régészeti megfigyelés biztosítja a földmunkák során esetlegesen előkerülő régészeti jelenségek szakszerű feltárásának és dokumentálásának lehetőségét. A régészeti megfigyelést a beruházó és a régészeti megfigyelés végzésére jogosult intézmény előzetes írásos megállapodása alapján, a beruházó költségviselésével kell biztosítani.

2001. évi LXIV. tv. 24. és 25. §, 5/2010 NEFMI rendelet 27., 28. §

Amennyiben ezeken a nem ismert vagy hivatalosan nem nyilvántartott régészeti lelőhelyeken régészeti jelenség vagy lelet kerül elő, a végzett tevékenységet abba kell hagyni, és a helyszín vagy lelet őrzése mellett értesíteni kell a jegyzőt, aki a területileg illetékes múzeum és a KÖH szakmai bevonásáról köteles gondoskodni. A bejelentési kötelezettség a felfedezőt, az ingatlan tulajdonosát, a beruházót és a kivitelezőt egyaránt terheli! A múzeum 24 órán belül írásban köteles nyilatkozni a munka folytathatóságáról. A szükséges beavatkozás költségeit (amennyiben időközben a KÖH nem regisztrált lelőhelyet a helyszínen) a feltárással jogosult intézmény köteles állni.

2001. évi LXIV. tv. 26. §; 5/2010 NEFMI rendelet 28. §

A lelet, illetve a lelőhely bejelentőjét a lelet tudományos jelentőségével arányos jutalom illeti meg, amelyet nemesfémek esetében a beszolgáltatott lelet nemesfém tartalmának piaci értékének figyelembevételével kell megállapítani. A nyilvántartásban nem szereplő régészeti lelőhelyben vagy az onnan származó leletekben okozott kár, illetve ezek megsemmisítése ugyancsak büntetendő cselekmény (BTK hatálya alá tartozik).

4/2003. (II. 20.) NKÖM rendelet

A Hivatal a rendeletben foglalt esetben és tartalommal örökségvédelmi hatástanulmány elkészítéséhez kötheti szakhatósági állásfoglalásának megadását. Ez vonatkozik a már ismert lelőhelyekre, valamint a bármely nagyobb felületet érintő beruházásokra egyaránt. A lelőhely ismertségétől függetlenül, az 1 hektárnál nagyobb engedélyezési eljárás alá vont földterületek esetében, illetve ha a tervezett építmény szintterülete 500 m²-nél nagyobb, az előírt örökségvédelmi hatástanulmányok elkészítése kötelező. A tanulmány elkészítése a beruházót terheli, készítésére a nevezett rendeletben feljogosítottak vállalkozhatnak.

A 2001. évi LXIV. törvény 66. § (2) bekezdés alapján készítendő hatástanulmányok tartalmi követelményeit részletesen tartalmazza a 4/2003. (II. 20.) NKÖM rendelet melléklete. Ugyanezen rendelet értelmében a hatástanulmány régészeti szakterületi részét csak felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező személy készítheti. A hatástanulmány készítője jogosultságán túl egyben nyilatkozik arról is, hogy a tervezett megoldás megfelel az örökségvédelmi jogszabályoknak és hatósági előírásoknak.

3. Vizsgálat (értékmérés)

a/ régészeti örökség:

Zselickislak közigazgatási területén legkorábbi nyomok a későavar kor időszakából kerültek elő.

A középkori források alapján a 13. században a bencés rend birtokolt ezen a területen tíz kanászfalut, ezek egyike lehetett a település elődje.

A település első írásos említése a Somogy megyei konvent oklevelében, 1498-ban történt. Neve ekkor „Lak” alakban fordult elő. 1460-ban a viszlói Áron család volt a birtokosa. Az 1571.

évi török adólajstromban Kis-Lak alakban található. 1660-tól a szigligeti, majd később a kaposvári várhoz tartozott. 1715-től Esterházy birtok. Jelenlegi temploma 1796-ban épült.

A községre vonatkozó régészeti adatok a Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága Régészeti Osztályának Adattárában a IV/75 tételszám alatt, és a népvándorlás- középkori leltárkönyvben található. Ezek alapján az alábbi területen található, illetve valószínűsíthető régészeti lelőhelyek:

1./ *Községi bekötő úttól északra*: avar kori temető. – Pontos helye nem azonosított.

2./ *Pölöskei rét*: épületmaradványok és csontok (talán középkori település, templom? maradványai) előkerüléséről tudunk. – A pontos helyszín nem azonosítható.

3./ *Gyertyánosi erdő („Barát zsilip”)*: 14. századi település.

Hiteles régészeti leletmentés az utóbbi területen történt 1973-ban, amikor Magyar Kálmán több, edénytöredékekkel kitapasztott kemence maradványait mentette meg.

A KÖH által vezetett közhiteles nyilvántartásban a Pölöskei rét lelőhely szerepel, nyilvántartási száma: 49847.

b/ természet, táj, tájhasználat – településhálózat és településszerkezeti összefüggések:

Zselickislak település Somogy megye.

A település elsősorban agrárhagyományokkal rendelkezik, főleg szántó, és gabonanövényeket termesztenek.

A település területén mezőgazdasági művelés alá eső, erdősült és vizenyős területek, rétek egyaránt található. A pontosabban meghatározható régészeti lelőhely a korábbi feltárások, helyszínelések, leletmentések alapján azonosítható. A község középkori településszerkezetéről egyértelmű adataink nincsenek, ennek ellenére a források és a leletek alapján a község jelenlegi közigazgatási területén középkori település megléte valószínűsíthető. Ennek mai településszerkezettel való összefüggése nem tisztázott.

c.) településkép és utcaképek

Az építészeti-műemléki értékvizsgálat része, nem tárgya a régészeti szakterületi résznek.

d.) településszerkezet és területhasználat

Az építészeti-műemléki értékvizsgálat része, nem tárgya a régészeti szakterületi résznek.

e.) településkarakter: telekszerkezet és telekhasználat, beépítési mód és épülettípusok

Az építészeti-műemléki értékvizsgálat része, nem tárgya a régészeti szakterületi résznek.

e./ védettségek:

- régészetileg védett területek:

A község közigazgatási területén kiemelten (minisztériumi határozattal) védett régészeti lelőhely a nyilvántartásokban nem szerepel.

- nyilvántartott, ismert régészeti lelőhely és környezete:

Zselickislak község területén a hatástanulmány készítéséig 1 ismert, közhiteles nyilvántartásban is szereplő, nyilvántartott régészeti lelőhelyet tartottunk számon. Ez a törvény ereje által védett lelőhely.

f. / az örökség értékeinek elemzése, állapotfelmérés

Jelen tanulmányban a módosítás által érintett területekkel, valószínűsíthető lelőhelyekkel foglalkozom.

**Zselickislak község településrendezési terve 2012. évi módosítása által érintett régészeti lelőhelye a
KÖH nyilvántartása alapján**

sorszám	KÖH azonosító	lelőhely név	érintett helyrajzi számok	jelenség
1	49847	Pölöskei-rét	010*, 013, 021, 022, 040/4, 040/5, 048, 049, 050, 051 hrsz	Település általában, középkor, temető (templom körüli?) középkor

*A nyilvántartásban még 011 hrsz szerepel, azonban e helyett a korábbi telekalakítás miatt már a 010. hrsz-ú telek érintettsége áll fenn!

A hatástanulmány készítése során a Somogy Megyei Múzeum Régészeti Osztálya Adattára adatainak áttanulmányozása, valamint a helyszíni bejárás alapján, a község területén a rendezési terv által nem érintett további egy lelőhely vált azonosíthatóvá.

A 3/a pontban valószínűsített lelőhelyek közül az 1. számú avar temető területe részben Kaposvár közigazgatási területéhez (töröcskei városrész), tartozik.

A lelőhely részben az 1973-ban Kaposvárhoz csatolt Töröcske területére esik, azonban a KÖH nyilvántartásban ott sem szerepel, a felsorolt helyrajzi számok érintésével átterjed Zselickislak területére is. Az 1969-ben és 1971-ben folytatott leletmentések anyaga Zselickislak lelőhely megnevezéssel a RRM régészeti leltárkönyvében 73.43.1., illetve 76.681.1-57. leltári szám alatt szerepel. A lelőhely a Kárpát-medencei avar lelőhelyek kataszterében a 01-14-2520-001 azonosító számon található. Ezek alapján a lelőhelyet Zselickislak régészeti lelőhelyei közé soroltam.

sorszám	KÖH azonosító	lelőhely név	érintett helyrajzi számok	jelenség
2	-	Zselickislak-Töröcske	628, 629/15, 629/19, 801/1-2, 043	Temető általában, avar kor

A Zselickislak-Töröcske nevű lelőhely, adattári adatok alapján rekonstruált koordinátái: térképlap szám: EOVS 23-411 , koordináták: 552896 – 108134. Valószínű kiterjedése: K-Ny 70 m; É-D 75 m.

A valószínűsíthető lelőhelyek közül a 3. számú (Gyertyánosi –erdő) pedig Kaposvár közigazgatási területéhez tartozik.

A község területéről még honfoglalás kori leletekről vannak adatok, azonban ezek előkerülési helyét eddig nem sikerült azonosítani.

A régészeti lelőhelyek jellegéből adódóan a pontos lokalizáció, még inkább pedig a pontos kiterjedés általában nem határozható meg pusztán a felszíni jelenségek alapján. Ezért a térképeken a valószínűsíthető lelőhely-kiterjedések szerepelnek.

- régészeti érdekességű terület:

Ide kell sorolni minden, az egykori és mai vízfolyások, árkok mentén fekvő, emberi megtelepedésre alkalmas, enyhe lejtésű domboldalak, vizenyős környezetből kiemelkedő, vagy egyébként természetes védelmet nyújtó magaslatok területét, valamint a pontos koordinátákkal meg nem határozható, illetve teljesen fel nem tárt régészeti leletek, lelőhelyek előkerülésének környezetét.

A jelen hatástanulmány összeállításához végzett terepbejárás a változtatásokkal érinteni kívánt 1-5. és 7. sorszám alatt felsorolt esetekben a belterületi területek természetszerű fedettsége miatt a korábbiakhoz képest nem hozott újabb eredményt, a rét művelési ágú területekhez hasonlóan, így ott több régészeti lelőhelyről biztos tudomásunk továbbra sincs.

A 6. sorszámú, változtatásokkal érintett terület jelenleg szántó, ahol a viszonylag friss, eső verte szántásban, jó megfigyelési körülmények között sem lehetett régészeti leletekre bukkanni.

A központi nyilvántartásban szereplő, 49847 nyilvántartási számú lelőhely, mely a nyilvántartás szerint érinti a fejlesztési tervbe bevont 050/b helyrajzi számú ingatlant, annak a változtatásokkal érintett északi területéig tehát nem terjed ki.

g./ területhasználat és területi állapot a kulturális örökség összefüggésrendszerében:

A jelenlegi területhasználat és területi állapot (mezőgazdasági művelés) a kulturális örökség régészeti elemeit nagymértékben érintheti. Jelentősen károsodhatnak az intenzív talajművelésnek és erózióknak kitett területek, ami minden lelőhelyet, vagy legalábbis azok egy részét hátrányosan érinti.

4. Változtatási szándékok

a.) településhálózati és tájhasználati változás

A település fejlesztési szándékai összhangban vannak a jelenlegi terület- és tájhasználattal. A településhálózati rendszert alapvetően megváltoztató vagy korlátozó beavatkozásokra nem kerül sor, a tájhasználat viszont a tervezett fejlesztések területein, azok hatására gyökeresen megváltozik.

b.) településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás

A tervezett településszerkezeti és beépítettségi változtatások nem érintenek nyilvántartott régészeti lelőhelyeket, illetve régészeti érdekeltégű területeket is csak az általánosságban megfogalmazottak szerint.

Amennyiben a továbbiakban a külterületi és zártkerti részeken művelési ág változtatásra kerül sor, úgy ennek örökségvédelemmel kapcsolatos kihatásait szakhatóságként az illetékes Kormányhivatal Kulturális Örökségvédelmi Osztálya vizsgálja meg. Ilyen esetben a hatóság célzott örökségvédelmi hatástanulmány készítését rendelheti el.

Az ismert, illetve nyilvántartott régészeti lelőhelyeket érintő beruházások megkezdése előtt próbafeltárással kell meghatározni a lelőhelyek pontos kiterjedését, objektumainak jellegét. Ennek alapján az illetékes Kormányhivatal Kulturális Örökségvédelmi Osztálya bevonásával kell dönteni lehetőség szerint a lelőhely elkerüléséről, illetve a megelőző feltárásról.

c.) infrastrukturális változás

A kialakítandó lakó- és szabadidős-, valamint gazdasági területek közműveinek kiépítése.

Javaolat a HÉSZ vonatkozó előírására:

A régészeti örökség kezelése kapcsán a 2001. évi LXIV. Kulturális Örökségről szóló törvény szerint kell eljárni.

A régészeti emlékek a régészeti érdekű területekről is csak feltárás keretében mozdíthatók el. Ezért annak területén 30 cm-t meghaladó földmunkával járó beruházások esetében állapotfelmérést kell végezni, melynek módszere a terepbejárás, műszeres felmérés és/vagy próbafeltárás. Ennek hiányában bármiféle földmunka csak régészeti megfigyelés mellett végezhető. E régészeti szakfeladatok elvégzésére – a beruházó költségére – a területileg illetékes Múzeum jogosult. A beruházónak a régészeti megfigyelés biztosítása érdekében a munkálatok megkezdése előtt 8 nappal fel kell venni kapcsolatot az illetékes Múzeummal.

javaslat a Függelék tartalmára:

A kulturális örökség védelme érdekében a terület- és településfejlesztéssel, valamint a terület és településrendezéssel kapcsolatos változások, beruházások tervezését e védelemmel összhangban kell megoldani. A régészeti lelőhelyek védelmére irányuló intézkedéseknek elsősorban megelőző, szükség esetén mentő jellegűeknek kell lenniük. A 2001. évi LXIV. Kulturális Örökségről szóló törvény (továbbiakban Kötv) 10. §-a szerint a régészeti örökség elemeit lehetőleg eredeti helyükön, eredeti állapotukban, eredeti összefüggéseikben kell megőrizni.

A Kötv 11. §-a szerint a régészeti lelőhelyek általános védelem alatt állnak, ahonnan a régészeti örökség elemei csak feltárás keretében mozdíthatók el Kötv 10. § (1). A régészeti örökség védelme érdekében különös gonddal kell eljárni az építési és művelési ág változások kapcsán, mivel bármilyen, a föld felszíne alá mélyedő kivitelezési munkával elpusztulhatnak a régészeti örökség elemei.

Régészeti lelőhely esetében az alábbiak szerint kell eljárni:

A Kötv 22-23. §-a, továbbá „A régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálójának anyagi elismerésének részletes szabályairól” szóló 5/2010 (VIII.18.) NEFMI rendelet 14. §-a szerint a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket a földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal el kell kerülni. Ha a lelőhelyek elkerülése a földmunkával járó fejlesztés beruházás költségeit aránytalanul megnövelné, vagy a beruházás másutt nem valósítható meg, a beruházással a régészeti lelőhelyet, illetve annak veszélyeztetett részét előzetesen fel kell tární. A régészeti lelőhelyen a megelőző feltárás részeként első ütemben próbafeltárást kell végezni, ezzel sor kerül a megelőző feltárás mértékének meghatározására. A feltáráshoz szerződés megkötése szükséges, amelyet a Kötv. 22. § (3) bekezdésében, valamint a régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálójának anyagi elismerésének részletes szabályairól szóló 5/2010. (VIII.18.) NEFMI rendeletben foglaltak szerint kell megkötnie a beruházónak a feltárára jogosult intézménnyel. A régészeti feltárás elvégzéséhez a területileg illetékes kormányhivatal engedélye szükséges. A tervezett munkálatok kizárólag a feltárás befejezése után kezdődhetnek el. A régészeti feltárások költségét annak kell fedezni, akinek érdekében a feltárás szükségessé vált Kötv. 19. § (3). A fejlesztések, beruházások tervezése során a megelőző feltárás teljes költségét, de legalább a teljes bekerülés 9 ezrelékét kell költségelőirányzatként biztosítani a feltárás fedezetére Kötv 23. §. (1). A tervezett építési tevékenység előtt a Kulturális Örökségről szóló törvény szerint a megyei Kormányhivatal előzetes szakhatósági állásfoglalását kell kérni.

Régészeti lelőhelyen a régészeti érintettség mértékétől függően a területileg illetékes irodák régészeti megfigyelést írhatnak elő (Kötv. 22. § (2) bekezdés). A földmunkák közben végzendő régészeti megfigyelés feladata annak tisztázása, hogy a tervezett beruházás nem sért-e, semmisít-e meg vagy fed-e el régészeti jelenségeket, továbbá a régészeti megfigyelés biztosítja a földmunkák során esetlegesen előkerülő régészeti jelenségek szakszerű feltárásának és dokumentálásának lehetőségét. A régészeti megfigyelést a beruházó és a régészeti megfigyelés végzésére jogosult intézmény előzetes írásos megállapodása alapján, a beruházó költségviselésével kell biztosítani.

Váratlanul előkerülő régészeti emlékek esetében az alábbiak szerint kell eljárni:

Valamennyi, a régészeti feltárás esetén kívül előkerült régészeti emlék, ill. lelet esetében is törekedni kell a régészeti örökség elemeinek helyszíni megőrzésére. Ha bármilyen tevékenység során váratlan régészeti emlék, illetőleg lelet kerül elő, a felfedező (kivitelező, beruházó) az örökségvédelmi törvény 24.§-a értelmében köteles a tevékenységet azonnal abbahagyni és az emlék vagy lelet előkerülését az önkormányzat jegyzőjének és a területileg illetékes múzeumnak haladéktalanul jelenteni és a helyszín, valamint a lelet őrzéséről gondoskodni, valamint a régészeti feltárás lehetőségét biztosítani. Melyek elmulasztása a BTK alá tartozik, és büntetőjogi felelősséggel jár.

Nagyberuházások esetében az alábbiak szerint kell eljárni:

Nagyberuházások esetében különösen a 257/2012. (IX. 14) Korm. rendelet vonatkozó rendelkezései szerint kell eljárni. Az e rendeletben nem szabályozott kérdésekben a 26/2012 (IX.14) EMMI rendelettel módosított 5/2010 (VIII. 18) NEFMI rendelet (a régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálójára anyagi elismerésének részletes szabályairól) rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az 5/2010. (VIII. 18.) NEFMI rendelet a nagyberuházásokkal kapcsolatos régészeti kötelezettségekről az alábbiakban rendelkezik:

Nagyberuházásnak minősül a Kormány által rendeletben nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánított beruházás, vagy a Tisza-völgy árvízi biztonságának növelését, valamint az érintett térség terület- és vidékfejlesztését szolgáló program (a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése) közérdekűségéről és megvalósításáról szóló 2004. évi LXVII. törvény hatálya alá tartozó beruházás, vagy a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. koordinátor szervei által kezelt egyéb beruházás.

5/2010. (VIII. 18.) NEFMI rendelet 21. § alapján a beruházó a megelőző feltárással kapcsolatos engedély iránti kérelem benyújtását megelőzően, a nagyberuházás által érintett területen a terület régészeti érintettségének egyértelmű tisztázása, a régészeti örökségi elemekre vonatkozó ismeretek (különösen a lelőhely jellegének, korának, kiterjedésének és intenzitásának) megszerzése és pontosítása, valamint az ebből következően elvégzendő régészeti feladatellátás formájának, idő- és költségvonzatainak meghatározása érdekében, a 4. § (1) bekezdésében meghatározott régészeti feltárási módok - a régészeti megfigyelést kivéve - alkalmazásával előzetes dokumentációt köteles készíttetni a régészeti feltárással kapcsolatban.

Az előzetes dokumentáció elkészítése kiterjed a beruházás által érintett területre vonatkozó kulturális örökségvédelmi és helytörténeti szakirodalmi adatok, múzeumi, térképi, levéltári adatok, valamint fényképek részletes feldolgozására is.

A beruházónak nyilatkoznia kell, hogy a tervezett beruházás nagyberuházásnak számít-e.

Amennyiben a feltárás során eredeti összefüggéseiben megmaradt helyszínen megtartható emlékek (épített régészeti örökségi elemek) kerülnek elő, erről a feltárás vezetője 3 napon belül írásban bejelentést tesz a kormányhivatalnak.

A bejelentett régészeti emlékek kezeléséről – ideértve az ideiglenes megővásokra, esetleges eltávolításukra, helyszíni megőrzésükre, illetve helyszíni bemutatásukra vonatkozó előírásokat – a bejelentő véleményének kikérése után 8 napon belül az illetékes kormányhivatal dönt.

d.) népesség, életmód, társadalom, kultúra változása

Erre vonatkozóan nincs adatunk.

5. Hatáselemzés és javaslatok

A régészeti lelőhelyek vonatkozásában a művelési ág változtatása ellenjavallt. Amennyiben művelési-ág változásra, erdőterületek tuskózással egybekötött tarvágására, nagyobb mértékű beépítésre, bányatelek fektetésre, szőlő ültetvény telepítésére, bármilyen, a kulturális örökség elemeit hátrányosan érintő beavatkozásra kerülne sor, az akkor szükségessé váló régészeti teendőkről egyedileg szükséges dönteni. Ilyen területeken bármilyen beavatkozáshoz a illetékes megyei kormányhivatal engedélye szükséges. Egyes esetekben a hatóság célzott örökségvédelmi hatástanulmány készítését rendelheti el.

Ennek megfelelően a kulturális örökség védelmével kapcsolatosan általánosságban a 2001. évi LXIV. törvény, valamint az 5/2010. (VIII. 18.) NEFMI rendelet és az egyéb kapcsolódó rendeletek vonatkozó rendelkezései szerint kell eljárni.

Különösen fel kell hívni a beruházók, építetők figyelmét arra, hogy a lelőhely ismertségétől függetlenül, az 1 hektárnál nagyobb engedélyezési eljárás alá vont földterületek esetében, illetve ha a tervezett építmény szintterülete 500 m²-nél nagyobb, az előírt örökségvédelmi hatástanulmányok elkészíttetése kötelező.

A régészeti érdekeltsgű területeket érintő tervezés esetén a 266/2012 (IX. 18) Korm. rendelet értelmében be kell szerezni az illetékes megyei kormányhivatal véleményét. Régészeti leletek, illetve objektumok előkerülése esetén a munkákat fel kell függeszteni, és értesíteni kell a Somogy Megyei Múzeumok Igazgatóságát, valamint a Somogy Megyei Kormányhivatal Örökségvédelmi Osztályát.

Összefoglalás

A településrendezési terv módosításához szükséges eljárás lefolytatásához megkívánt örökségvédelmi hatástanulmány készítése céljából tanulmányoztam a rendelkezésre álló, illetve rendelkezésemre bocsátott adatokat.

Ennek során egy korábban is ismert, eddig pontosan azonosítatlan régészeti lelőhely azonosítását tudtam elvégezni (Zselickislak-Töröcske, avar kori temető).

Zselickislak község területén tervezett településrendezési módosítások ismert régészeti lelőhelyet nem érintenek. A konkrét tervezés során, illetve a beruházások megkezdése előtt régészeti érdekeltsgű területek esetében célzott terepbejárás, és próbafeltárás válhat szükségessé. E tevékenységek eredményeként a földmunkák megkezdése előtt megelőző feltárás elvégzésére lehet számítani.

Jelen hatástanulmány a készítés időpontjában rendelkezésre álló adatok alapján készült. A település területén időközben előkerülő lelőhelyekről a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Nyilvántartási Irodája vezet közhiteles nyilvántartást. Javasolt minden tervezett beruházás előtt a lelőhellyel való érintettségről időben meggyőződni.

Kaposvár, 2012. november 12.

dr. Költő László

régész, örökségvédelmi szakértő
diploma száma: 508/1980 (ELTE-BTK)

NYILATKOZAT

Alulírott, dr. Költő László régész nyilatkozom, hogy a 4/2001 (II. 20.) NKÖM rendelet 6. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti előírásnak megfelelően szerepelek az adott örökségvédelmi területre vonatkozó szakértői névjegyzékben, valamint a nevezett jogszabályi hely (2) bekezdésében foglalt előírásnak megfelelően rendelkezem régész szakirányú felsőfokú végzettséggel.

Régész diploma száma: 508/1980 (ELTE-BTK)

Szakértői engedély száma: 2.3.1/1265-5/2004

Névjegyzéki sorszám: Sz-1/2005 (NKÖM)

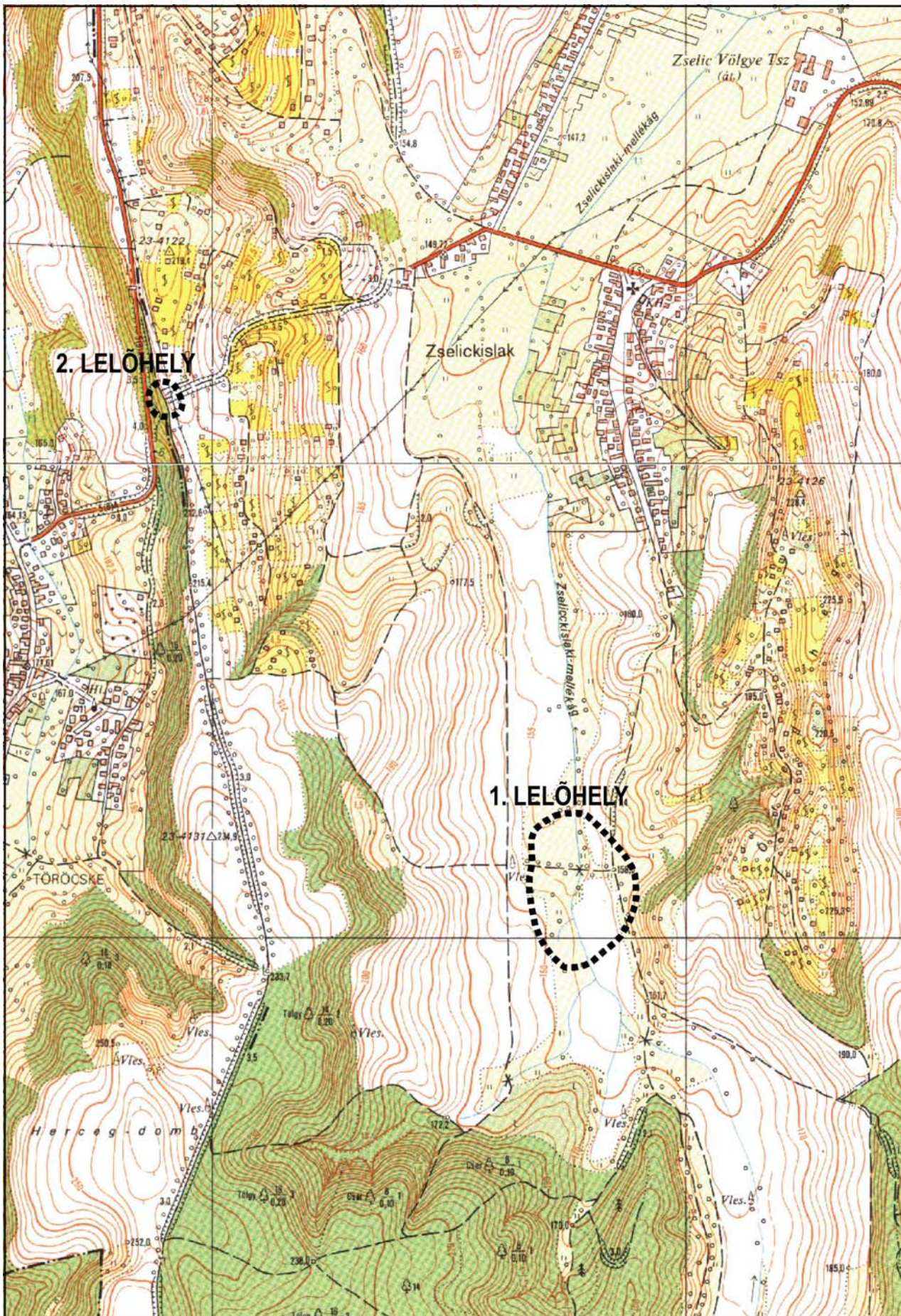
Az általam ellenjegyzett örökségvédelmi hatástanulmány („Régészeti szakanyag Zselickislak településrendezési tervének módosításához”), illetve annak általam jegyzett részei az örökségvédelmi jogszabályokkal, és a hatósági előírásokkal összhangban készültek, az abban szereplő tervezett megoldásokra vonatkozó javaslatok azoknak mindenben megfelelnek.

Kaposvár, 2012. november 12.

dr. Költő László
régész

MELLÉKLETEK

1. sz módosítással érintett terület

2. sz módosítással érintett terület

3. sz módosítással érintett terület

4. sz módosítással érintett terület

6. sz módosítással érintett terület